Poštnina plačana v gotovini. I. izdaja Cena Din 1·—

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1·—, lanskoletne 2·—; mesečna naročnina Din 20·—, za tujino 30·—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621

Št. 233 Ljubljana, četrtek, dne 8. oktobra 1931 Leto II.

Juan Esteban Montero,
ki je bil izvoljen 4. oktobra za predsednika republike Čile. Na dan volitev je prišlo do hudih pouličnih bojev, v katerih je bilo ubitih 14 oseb.

Obisk angleškega zunanjega ministra v Parizu

Pariz, 7. oktobra. AA. Britski minister za zunanje zadeve lord Reading se je danes sestal s francoskim finančnim ministrom Flandinom. Ob tej priliki sta oba ministra izmenjala nazore o finančnih vprašanjih, ki se tičejo Francije in Anglije. Posebno sta razpravljala o vesteh, ki prihajajo v Evropo o finančnem stanju Zedinjenih držav Severne Amerike. Sestanek je trajal pol ure.

Pariz, 7. oktobra. AA. Britski minister za zunanje zadeve lord Reading je bil sprejet danes dopoldne v avdijenco pri predsedniku republike Doumerju. Nocoj bo prisostvoval svečani večerji, ki jo njemu na čast priredi britski poslanik v Parizu. Jutri bo finančni minister Flandin priredil v čast lordu Readingu kosilo, nakar bo britski minister za zunanje zadeve odpotoval v London.

Društvo narodov bo poseglo v kitajsko-japonski spor

Ženeva, 7. oktobra. AA. Ker pošiljata Kitajska in Japonska Društvu narodov nasprotujoča si poročila o dogodkih v Mandžuriji, so v ženevskih krogih dobili vtis, da se mandžurski spor dalje razvija in da se bo moral Svet Društva narodov 14. t. m. sestati, da definitivno to stvar reši. Verjetno je, da bodo člane Sveta Društva narodov na tem sestanku zastopali zunanji ministri prizadetih držav.

Dogodki v Španiji

Madrid, 7. oktobra. AA. Alcala Zamora je podal ostavko zaradi incidentov v ustavotvorni skupščini. Demisijo je nato umaknil.

Madrid, 7. oktobra. AA. Iz Cadixa poročajo, da so tam davi ob 2. napravili red. Ljudje, ki so napadli policijo, so v temi pobegnili. Redarstvo je izvršilo hišne preiskave in aretiralo osem ljudi.

Madrid, 7. oktobra. AA. Pri predvčerajšnjih delnih volitvah v notranjosti Španije je bilo izvoljenih 9 socijalistov, 6 radikalov, 2 radikalna socijalista in 5 poslancev, ki pripadajo raznim drugim strankam.

Zboljšanje romunsko-madjarskih odnošajev

Bukarešta, 7. oktobra. n. Romunski tisk se obširno bavi z razgovorom kralja Karla z madjarskim delegatom na kongresu interparlamentarne unije Gustavom Gratzom. Ta dogodek tolmačijo listi zelo simpatično kot pojav zbližanja med obema sosednima državama. Sotrudniku »Adeverula« je Gratz izjavil, da so sedaj odnošaji med Madjarsko in Romunijo znatno boljši, kakor so bil pred dvema letoma. On sam je vedno zastopal mišljenje, da se mora ustvariti v teh odnošajih boljša atmosfera, ker so odnošaji napram sosedom za vsako državo prvenstvenega značaja. Madjarsko-romunska trgovinska zbornica bo gotovo mnogo prispevala k učvrstitvi teh odnošajev, kakor to zahtevajo interesi obeh držav.

Čvrsta likvidnost švicarskih bank

Ženeva, 7. oktobra. AA. Švicarska telegrafska agencija objavlja stanje centralne emisijske banke z dne 30. septembra 1931, iz katerega se razvidi prebitek 335 milijonov frankov vlog v zlatu. Zlato pokritje bankovcev, ki so v obtoku, znaša 110 odstotkov, kar dokazuje stabilnost zlatega standarda v Švici, ki je trdnejša kakor kdaj prej. Po drugi strani se iz te bilance centralne federalne banke vidi, da privatne švicarske banke kljub potrebam, ki se stalno pojavljajo ob koncu tromesečja, ne samo niso občutile potrebe, da bi se obrnile na emisijsko banko, nego imajo celo pri emisijski banki na tekočem tačunu okoli 700 milijonov frankov. Likvidnost švicarskih denarnih zavodov torej stalno raste.

Državna lista predsednika vlade potrjena

Lista je bila potrjena včeraj popoldne — Izjava njenega nosilca min. predsednika Petra Živkovića — Vsak sreski kandidat enako dobrodošel sodelavec — Popolna svoboda volilcev, da izvolijo, kogar hočejo

Beograd, 7. oktobra. o. Danes dopoldne ob 9. uri so predsednik beograjske mestne občine inž. Milan Nešić, predsednik trgovinske zbornice v Beogradu Milutin Stanojević, predsednik Obrtne zbornice v Beogradu Milan Stanojević, beograjski trgovec Radojko Gavrilović in beograjski trgovec Blagoje Antonijević predložili kasacijskemu sodišču v potrdilo kandidaturo nosilca državne liste za volitve narodnih poslancev za Narodno skupščino dne 8. novembra leta 1931., in sicer g. Petra Živkovića, ministrskega predsednika in notranjega ministra v Beogradu. Kandidacijska listina se glasi:

Kandidacija
nosilca državne liste
za volitve narodnih poslancev za Narodno skupščino
dne 8. novembra 1931. leta.

Nosilec državne liste:

Peter R. Živković,

predsednik ministrskega sveta in notranji minister iz Beograda.

Zastopnika liste za glavni volilni odbor:

Mihajlo Djurić, trgovec iz Beograda,
Stavra Trković, rentir iz Beograda.

Njuna namestnika:

Mihajlo Šonda, industrijalec iz Beograda,
Aca Dimić, trgovec iz Beograda.

To listo je kasacijsko sodišče potrdilo danes ob 16·30.

Predsednik vlade Peter Živković je danes sprejel zastopnike listov in jim dal to-le izjavo:

»Kasacijsko sodišče v Beogradu je potrdilo mojo državno listo. Od danes je mogoče sreskim kandidatom, da nastopijo s svojo kandidacijo in da se vežejo na mojo državno listo. Po poročilih, ki jih imam iz vse države, vlada med narodom veliko zanimanje za volitve.

Pričakujem, da se bo narod v ogromnem številu udeležil teh volitev in se zbral, da po Narodnem predstavništvu sodeluje v duhu onih programskih idej, ki so izražene v znanem volilnem proglasu članov mojega kabineta.

Kakor določa volilni sistem, je mogoče, da se v vsakem srezu več kandidatov veže z mojo državno listo. Jaz bom vsakega kandidata, ki se bo pridružil moji listi, smatral za enako dobrega in dragega sodelavca. Od volilcev pa zavisi, da popolnoma svobodno volijo, kogar hočejo.«

Tudi Hoover za močno nacionalno vlado

Važna konferenca vodilnih ameriških politikov v notranjem sodelovanju — Javnost pričakuje od Hooverja novo akcijo za ozdravitev prilik v Ameriki in Evropi

London, 7. oktobra. AA. Današnji »Daily Herald« prinaša vest, **da namerava predsednik ameriških Združenih držav Hoover sestaviti nacijonalno vlado.** Prav tako ima Hoover namen ustanoviti industrijski svet, kakoršen je bil med vojno, in ki bi bil pod nadzorstvom države.

Washington, 7. oktobra. n. Snoči se je vršila konferenca politikov, ki jih je povabil k sebi državni predsednik Hoover. Konference se je udeležilo 16 senatorjev, 16 članov reprezentančnega doma in državna tajnika Mellon in Mile ter predsednik Federal Reserve Board Rugen Maper. Pred pričetkom konference, ki je trajala preko polnoči, je Hoover sprejel zastopnike ameriškega in tujega tiska in jim dal nekaj izjav o tej konferenci. Dejal jim je, da je na programu te konference narodno sodelovanje, razmotrivanje o konstruktivnih ukrepih proti razdejalnim silam, ki so se v zadnjem času povsod pojavile. Gre tu za notranje zadeve Zjedinjenih držav, treba pa je priznati, **da so razmere v USA pod močnim vplivom prilik v Evropi.** Hoover je opozoril novinarje, da mora sedaj vsak paziti, da ne bo špekuliral in kombiniral v zvezi s to čeprav samo na sebi važno konferenco.

Kakor se čuje, so na tej konferenci zares razpravljali izključno o notranjih ameriških vprašanjih, v prvi vrsti o načinu, kako naj se spet vzbudi zaupanje občinstva v državo in njen denar, da bi se pridobile velike rezerve, ki jih ima ljudstvo v svojih rokah, a jih ne da od sebe. Razpravljali so tudi o vprašanju Hooverjevega moratorija. O njem pa niso ničesar sklepali. Prevladalo pa je prepričanje, da mora Hoover tudi o tem vprašanju govoriti z Lavalom.

Newyork, 7. oktobra. n. Kljub rezerviranosti uradnih krogov pričakuje vsa ameriška javnost, **da bo dal Hoover inicijativo za novo akcijo z ozirom na težavni položaj Združenih držav in Evrope.** Če bo trajalo sedanje gospodarsko stanje še nekaj časa, **bodo zaključile Združene države svoje letošnje gospodarstvo z deficitom 1350 milijonov dolarjev.** Pri tem se ne sme pozabiti, da se je zadnja bilanca USA zaključila z deficitom 900 milijonov dolarjev. Celotni deficit bi potemtakem znašal več ko 2 milijardi dolarjev. Ta deficit je nastal zaradi nizke kupne moči evropskih držav. Ameriški izvoz v Evropo je katastrofalno nazadoval. Hoover je zaradi tega sklenil podaljšati moratorij za nadaljna tri leta pod določenimi pogoji.

Washington, 7. oktobra. AA. Na izredni konferenci visokih funkcijonarjev, senatorjev in poslancev je predsednik republike Hoover predlagal ustanovitev finančnega instituta za izredne kredite. Kapitala naj bi imel 500 milijonov dolarjev. Njegova naloga bi bila, oskrbovati finančne institucije s posojili, ki bi jih v celoti ali pa deloma podpisala državna zakladnica, reeskomptirala pa Federalna rezervna banka. Govoreč o obisku francoskega ministrskega predsednika Lavala je Hoover izjavil, da bosta razpravljala o problemih, nastalih zradi novih odredb, ki jih je gospodarska depresija diktirala. Glede meddržavnih dolgov bosta razpravljala v skladu z načeli deklaracije z dne 20. junija.

Sestanek med dr. Marinkovićem in knezom Ghico

Romunski zunanji minister prispe danes v Beograd — Na sestanku se bodo nadaljevala pogajanja, ki so se bila začela že v Ženevi

Beograd, 7. oktobra. l. Romunski zunanji minister knez Ghica prispe jutri s Simplon Orientom v Beograd, kjer se sestane z našim zunanjim ministrom dr. Marinkovićem, da bosta nadaljevala razgovore, ki sta jih pričela v Ženevi in ki se nanašajo na vprašanje v zvezi z interesom naših dveh zavezniških držav. Ghica prispe v Beograd iz Ženeve, kjer je bil prvi delegat kraljevine Romunije na zasedanju DN. Knez Ghica se bo predstavil tudi kralju Aleksandru, ki ga še ne pozna.

Na postaji bo romunskega zunanjega ministra pričakoval naš zunanji minister. Do meje se je knezu Ghici odpeljal nasproti romunski poslanik v Beogradu g. Guranescu, ki je že včeraj odpotoval proti severu. Romunskemu ministru na čast bo dr. Marinković v zunanjem ministrstvu priredil jutri opoldne kosilo.

Demisija vlade kancelarja Brüninga

Začasna lista novih ministrov — »Germania« o napakah zunanje politike dr. Curtiusa

Berlin, 7. oktobra. d. Danes dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta, **na kateri je bila po četrturni razpravi sklenjena soglasno ostavka vse vlade.** Takoj nato je odšel državni kancelar dr. Brüning k predsedniku republike Hindenburgu in mu predložil ostavko vlade. Državni predsednik je ostavko sprejel, **hkrati pa je poveril dr. Brüningu sestavo nove vlade.** V popoldanskih urah pa je kot rezultat dosedanjih pogajanj dr. Brüninga krožila že naslednja začasna ministrska lista: državni kancelar in minister za zunanje zadeve dr. Brüning, notranje zadeve dr. Gessler, finance dr. Dietrich, gospodarstvo profesor Warmbold, javna dela dr. Stegerwald, promet tajni svetnik Schmitz, pravosodje Joel, prehrana dr. Schiele, pošta dr. Schätzel in državna bramba dr. Gröner. Če bo vlada končno res sestavljena iz teh oseb, bo v vladi samo pet parlamentarcev, in sicer: dr. Brüning, Dietrich, Stegerwald, dr. Schiele in dr. Schätzel.

Berlin, 7. oktobra. d. Organ centruma »Germania« piše danes, **da je odstop dr. Curtiusa posledica taktičnih napak, ki jih je napravil v vprašanju nemško-avstrijske carinske zveze.** Ni bilo potrebno, da je Nemčija do skrajnosti sledila avstrijski politiki, ki je stala pod močnim pritiskom. Že uvod akcije je bil precejšnji manko v nemški zunanji politiki. Opustili so enostavno, da bi si preskrbeli potrebne pomožne čete.

Žena madjarskega ministrskega predsednika — veleizdajalka

Budimepšta, 7. oktobra. n. Pred nekaj dnevi je izdalo sodišče tiralico proti soprogi ministrskega predsednika Mihaela Karolyija, grofici Katarini Andrassyjevi, ki je obtožena, da je sodelovala pri sestavi emigrantskega proglasa, ki je izšel v Parizu. S tem je zakrivila zločin veleizdaje. Izdali so tiralico tudi proti sinu bivšega velikega župana v Somboru za časa madjarskega režima Semzöu zaradi tatvine in proti novinarjem, ki bivajo v emigraciji zaradi napada na regenta Horthyja.

Boljšanje delovnih razmer v Angliji

London, 7. oktobra. AA. Današnji »Times« naglaša pomembno napredovanje in zboljšanje delovnih razmer v angleškem gospodarstvu. V Leedsu je spet otvorjeno veliko število tkalnic in delo gre živo naprej. Prav tako je v Cardiffu na novo začel delovati velik premogokop.

Pobijanje brezposelnosti na Madjarskem

Budimpešta, 7. oktobra. n. Trgovinski minister je izjavil, da bo madjarska vlada v kratkem razpisala več javnih del za pobijanje brezposelnosti. Pričele se bodo graditi nove ceste. Za te gradnje bodo izdali okrog 2,000.000 pengov

Madjarski parlament se še ne sestane

Budimpešta, 7. oktobra. n. Predsednik madjarske zbornice grof Almassy je izjavil novinarjem, da vladni krogi še ne mislijo na otvoritev madjarskega parlamenta. Vesti o njegovi bližnji otvoritvi so neutemeljene.

Interes podeželja

Poročila o volivnih sestankih in konferencah, ki so se te dni vršile po vsej državi, govore zlasti o veliki udeležbi podeželja. Ponekod so prišli kmetje skoraj polnoštevilno na sestanke, povsodi pa so se baš kmetski volivci s posebnim navdušenjem izrekali za predsednika vlade kot nosilca državne liste. Podeželje se je torej čisto odločno izjavilo za politiko vlade in dosledno temu hoče tudi aktivno sodelovati pri novembrskih volitvah.

Nikakor ne more presenetiti ta odločnost kulturnega prebivalstva za vlado g. Petra Živkovića. Kajti prav tako, kakor je bila politika vlade od vsega pričetka vseskozi jugoslovanska, tako je bila tudi absolutno v skladu z agrarnim značajem države. Vlada gen. Živkovića je našla to srečno srednjo pot, da je v vseh velikih vprašanjih pravilno razumela težnje kmetskega prebivalstva, ne da bi pri tem škodovala velepotrebni harmoniji, ki mora vladati med stanovi. Za to harmonijo pa je vedno bilo tudi kmetsko ljudstvo, ki nikdar noče kratiti pravice drugih, temveč samo braniti svoje. Zlasti je bila vladna politika absolutno v skladu s težnjami kmetskega prebivalstva, vsled česar je tudi vladni apel k sodelovanju zlasti med kmetskim prebivalstvom našel najboljši odmev.

Dosedanje volivne konference so to tudi že dokazale, še jasnejše pa morajo to dokazati novembrske volitve in podeželje mora dati tako silno udeležbo, da bodo imele volitve popolen uspeh. Kajti v interesu podeželja samega je, da imajo volitve tak uspeh. Današnja gospodarska kriza je za Jugoslavijo v prvi vrsti kriza kmetijstva, kako spraviti kmetske pridelke v denar. Zaradi tega ni noben stan na dobri rešitvi krize tako interesiran ko kmetski. Brez vsakega dvoma pa je, da bo morala narodna skupščina predvsem gledati na to, da reši sedanjo krizo. Ker bo morala narodna skupščina izvesti revizijo davčnega sestava, izdelati nov proračun ter izvesti štednjo v državnem gospodarstvu, bo morala v zvezi in obenem s tem tudi sklepati o sredstvih proti gospodarski krizi. Vsa ta vprašanja že objavljenega delovnega programa narodne skupščine pa zopet zadevajo v prvi vrsti kmetovalca, kajti od vseh teh vprašanj je odvisno, toliko izdatkov bo prihranjeno kmetovalcu.

Ne zadostuje pa, da bo kmetovalec imel nižje izdatke, temveč odpreti mu je tudi treba nove dohodke, ker danes je že skoraj brez denarja. Kako spraviti kmetske pridelke v denar, je še vedno eno glavnih vprašanj in kmetski interes zahteva, da bo tudi o tem sklepala nova skupščina. Ta zahteva je tem bolj potrebna, a tudi upravičena, ker je vlada deloma že pripravila tla za ugodno rešitev tega vprašanja in je treba sedaj samo iti po že začrtani poti dosledno naprej.

Bilo je vedno tako in bo tudi še naprej, da ima uspehe samo tisti, ki se za nje bori. Kdor misli, da bodo drugi skrbeli za njegove interese, on sam pa le brezbrižno lenaril, ta je že na krivi poti. Vse to so dobro spoznali posebno kmetje iz južnih krajev in zato posvečajo volivni borbi največjo pažnjo.

A treba je, da slede njih primeru tudi naši kmetovalci, zlasti še, ker niso pri nas iste razmere ko v južnih krajih. Pri nas je kmet tudi močan konsument, saj je naša dežela v mnogem pasivna. Treba zato z vsemi silami gledati na to, da pride to takšne rešitve, ki bo varovala posebne interese naše banovine. Zato je treba že sedaj v predvolivni borbi na vse to opozoriti, da bodo vse te točke prišle kar same po sebi v delovni program parlamenta. Napačno bi pa bilo, le v volivni borbi govoriti o teh stvareh, temveč je treba iti za vse te zahteve tudi na volišče. Poslanci naj spoznajo, da niso zahtevali teh za kmetovalca tako važnih stvari le nekateri posamezniki, temveč da je to zahteva vsega kmetskega ljudstva.

Nova skupščina se ne bo bavila s strankarskimi prepiri, temveč v največji meri z gospodarskimi vprašanji, ki so baš za podeželje največjega pomena. Zato pa tudi ni vseeno, kakšen bo odnos podeželja do nove skupščine, temveč ta odnos mora biti za podeželje čim boljši in čim intimnejši. Poslanci nove skupščine se morajo zavedati, da so v skupščini vsled volje podeželskega prebivalstva in da morajo zato tudi to voljo vpoštevati in braniti interese podeželja. Čim bolje se bodo poslanci tega zavedali, tem bolje za podeželje. Vse pa je odvisno od podeželskega prebivalstva samega, kako se bo zanimalo za volitve in s tem ustvarilo najožji odnos do skupščine.

Volilni sporazum med angleškimi strankami

Vladne stranke bodo šle samostojno v volilno borbo, toda ne bodo stavile kandidatur, kjer je le malo upanja za uspeh — Razkol med liberalci

London, 7. oktobra. AA. Danes bodo objavili kraljev proglas o razpustu parlamenta in o sklicanju novega. Kraljev govor o odgoditvi parlamenta bodo čitali v lordski zbornici danes popoldne.

Volilni proglas ministrskega predsednika Macdonalda bodo objavili brez odlašanja. Ker so sklenili, **da pojdejo politične stranke v volilno borbo samostojno, bodo stranke, zastopane v sedanji vladi, prav tako izdale svoj volilni proglas.** Konservativni volilni manifest bo podpisal vodja konservativne stranke Stanley Baldwin, liberalni pa poslovodeči načelnik liberalne stranke sir Herbert Samuel. **Manifesta soglašata v splošnem s političnimi smernicami ministrskega predsednika.**

Trojne volitve bodo omejene na najmanjšo mero, ker so se stranke dogovorile, da ne bodo postavljale kandidatov v krajih, kjer nimajo upanja na zmago.

Nocoj bo ministrski predsednik MacDonald imel volilni govor po radiju.

Snoči je voditelj konservativne stranke Baldwin govoril konservativnim poslancem. Obrazložil jim je razmere, v katerih bo volilni boj, in poudaril, da konservativna stranka ni žrtvovala v tej volilni borbi svojih načel. Skupščina je izrazila Baldwinu zaupnico brez glasovanja. Predlagal jo je Winston Churchill.

Pravtako je govoril snoči liberalnim poslancem sir Herbert Samuel. Sestanek se je razšel brez glasovanja.

Na novo ustanovljena liberalna skupina, ki šteje 21 članov, je izvolila včeraj za predsednika sira Johna Simona. Sestavila je organizacijo v podporo liberalnih kandidatov, ki popolnoma soglašajo s stališčem ministrskega predsednika.

Včerajšnje poročilo pravi, da je liberalni voditelj Lloyd George še vedno proti volitvam in da je ostro nastopil proti liberalnim ministrom, ki so se obvezali v vprašanju carin.

Dalje je Lloyd George opozoril liberalne ministre na zmešnjavo, ki je nastala med liberalci zaradi nejasne interpretacije narodne politike v carinskem vprašanju. Pri sedanjih volitvah bo manj kandidatov kakor pri prejšnjih. Konservativci, kjer nimajo upanja na zmago, ne bodo postavljali kandidatov. Liberalci bodo kandidirali najbrž v 150 do 200 okrajih. Delavska stranka je postavila pri zadnjih volitvah 569 kandidatov, pri sedanjih bo pa kandidirala v 540 okrajih.

Sklep vlade, da se razpusti parlament in razpišejo splošne volitve, je imel v londonskih finančnih krogih zelo ugoden vpliv. Tečaj funta je čvrst in tudi vrednostni papirji so zelo trdni.

Vodilni državni papirji notirajo višje z naraščajočo tendenco.

London, 7. oktobra. AA. O priliki volitev bosta MacDonald in Lloyd George izdala proglas na narod.

London, 7. oktobra. AA. Angleške volitve bodo 27. oktobra t. l.

Obisk turških ministrov v Atenah in Budimpešti

Rezultati atenskih pogajanj — Aktivno zanimanje fašistične vlade

Atene, 7. oktobra. AA. Čeprav še ni objavljeno nikako uradno poročilo o današnjih dopoldanskih razgovorih med turškim in grškim zunanjim ministrom, se vendar doznava, da je med ministri obeh držav prišlo do izmenjave misli o vseh problemih, ki se tičejo samo Grčije in Turčije. V teh vprašanjih so se ministri popolnoma zedinili, čeprav se niso dotaknili večjih problemov, ki zadevajo Grčijo, kakor na primer vprašanja povratka beguncev v Turčijo. Govorilo se je namreč že prej o tem, da pride to vprašanje v pretres, ko bodo turški ministri prišli v Atene. Po vesteh današnjih popoldanskih listov je bil na predlog turških ministrov sprejet sklep, **naj se skliče sestanek zastopnikov turške, grške in bolgarske tobačne režije, da se dožene enotna politika teh treh držav za pobijanje konkurence in zboljšanje pogojev za izvoz takoimenovanega enotnega orijentalskega tobaka.** O tem vprašanju bo razpravljala tudi prihodnja balkanska konferenca v Carigradu.

Venizelosev list »Athinaika Nea« prinaša iz zelo zanesljivega vira poročilo o rezultatih včerajšnjih in današnjih grško-turških pogajanj in naglaša, da se je v vseh vprašanjih dosegel med grškimi in turškimi ministri popoln sporazum. Pri tej priliki list poudarja, da tak grško-turški sporazum potrjuje Venizelosove napovedi iz meseca avgusta 1928., ko je sedanji predsednik vlade rekel, da prideta tako Grčija kakor Turčija, če bosta vodili vztrajno politiko tesnega vzajemnega sodelovanja, na višjo stopnjo mednarodnega življenja.

Drevi odpotujejo turški ministri z ostalimi člani turške delegacije **čez Trst v Budimpešto, na povratku v Turčijo pa se sestanejo v Benetkah z italijanskima državnikoma Mussolinijem in Grandijem,** ki jima bodo poročali o uspehu in rezultatih svojega obiska v Grčiji in na Madjarskem.

Budimpešta, 7. oktobra. n. Turški ministrski predsednik Ismed paša in zunanji minister Tevfik Ruždi bej sta snoči odpotovala iz Aten in bosta preko Trsta prišla jutri v Budimpešto. Pripravljajo jima svečan sprejem.

Program Lavalovega potovanja v Ameriko

Potovanje bo trajalo od 16. t. m. do 1. novembra — Dva dni konferiranja s predsednikom Hooverjem

Pariz, 6. oktobra. AA. »Petit Parisien« doznava, da je določen za potovanje g. Lavala v Ameriko ta-le program:

Predsednik vlade odpluje 16. t. m. s parnikom »Ile de France« in prispe v Newyork ponoči med 22. in 23. t. m. Po uradnem sprejemu v Newyorku krene g. Laval takoj dalje v Washington, **kjer ostane 48 ur kot gost predsednika Hoovra v Beli hiši in kjer bo s Hoovrom konferiral.** 25. zvečer se g. Laval vrne v Newyork in si bo neuradno ogledal mesto. Ponoči med 26. in 27. t. m. se bo predsednik francoske vlade spet vkrcal na parnik »Ile de France« in bo v Parizu na dan Vseh svetih.

Predsedniške volitve v Avstriji

Ljudskega glasovanja ne bo — Novega predsednika izvolita jutri narodni in zvezni svet na skupni seji

Dunaj, 7. oktobra. d. V ustavnem odboru avstrijskega narodnega sveta je bilo danes končnoveljavno sklenjeno, **da se opusti ljudska volitev predsednika republike. Predsednika bodo volili v petek na skupni seji narodnega sveta in zveznega sveta.** Predsednik se izvoli za štiri leta na podlagi stare ustave. Kandidat meščanskih strank bo, kakor znano, sedanji predsednik Miklas, ki pa bo najbrže le s pičlo večino zmagal proti socijalno-demokratskemu kandidatu dr. Rennerju. Potrebna sprememba ustave bo sklenjena na jutrišnji seji narodnega sveta. Vse uradne priprave za volitev po ljudstvu so bile danes ukinjene.

Razprave na medparlamentarni konferenci

Madjari proti izvoznim premijam za žito, Amerikanci proti reparacijam

Bukarešta, 7. oktobra. n. Medparlamentarna konferenca je nadaljevala svoje delo. Konferenca se je bavila s predlogom madjarskega delegata Szterenyi-a, da se ukinejo vse izvozne premije za žito. Ta predlog je imel mnogo nasprotnikov, zato se ni nič sklenilo. Na koncu je govoril švedski delegat o potrebi solidarnosti evropskih držav na političnem in ekonomskem polju. Ameriški delegat je zahteval, naj se ukinejo reparacije. Madjarski delegat Gustav Gratz je v svojem odgovoru naglašal, da bi se morala uresničiti misel, naj Evropa pripada Evropejcem, kakor Amerika Američanom. Če se uresniči ta politika, se bodo evropske države hitro popravile. Evropske države morajo kupovati poljske pridelke v Evropi, ne pa v Ameriki. Govornik je za sistem preference, kar pa ne pomeni še smrti pogodbam s klavzulo največje ugodnosti.

Obsodbe zagrebških pekov

Zagreb, 7. oktobra. k. Policija je obsodila 10 pekov, ker so se pregrešili proti ministrski uredbi o cenah kruha. Peki pa so se pritožili na višjo instanco, zato tudi obsodba še ni pravomočna.

Poletno vreme v Splitu

Split, 7. oktobra. k. Več dni že vlada v Splitu pravo poletno vreme. Kopališča so zelo posečana. Večeri so ugodni in topli.

Pojasnila k zakonu o volitvah

Beograd, 7. oktobra. AA. Pravosodni minister je v smislu § 97 zakona o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino z dne 10. septembra t. l. izdal to-le tolmačenje:

1. V primeru, da je v kakem srezu več sreskih sodišč ali če se več srezov spoji v en volilni srez, je za sprejem volilnih aktov v smislu predpisa § 56 in 58 prej omenjenega zakona pristojno ono sresko sodišče oziroma prvostopno sodišče, ki je pristojno za potrditev sreskih kandidacij.

2. Za potrdilo kandidacij sreskih kandidatov v smislu § 21 omenjenega zakona za področje uprave mesta Beograda je pristojno sresko sodišče za mesto Beograd v Beogradu kot sresko sodišče v kraju, kjer se nahaja sedež za področje uprave mesta Beograda.

V pričakovanju francoskih letalcev

Zagreb, 7. oktobra. k. Med našimi letalci vlada veliko zanimanje za prihod francoske letalske delegacije, ki jo vodi sam letalski minister Dumesnil. Ta prihaja sedaj prvič v Zagreb, in sicer skupaj z najslavnejšim francoskim letalcem Costesom. Na letališču sicer ne pripravljajo nobenih posebnih svečanosti, ali naši letalci bodo goste sprejeli in prisrčno pozdravili. Jutri pričakujejo tudi prihoda italijanske letalske skupine pod vodstvom ministra Balbo-a.

Meksikanski konzulat v Zagrebu

Zagreb, 7. oktobra. k. V Zagrebu je otvorjen častni konzulat republike Meksiko. Za konzula je imenovan g. Geza Hofman. Konzulat je nastanjen v Berislavičevi ulici št. 3.

Smrt sokolskega prvaka

Zagreb, 7. oktobra. k. Danes zjutraj ob pol 8. je umrl v Zagrebu sokolski prvak Branko Palčič, ki je dolgo vrsto let posvetil sokolskemu delu. Za svoje delo je bil tudi odlikovan.

Sestanek jugoslovanskih škofov

Zagreb, 7. oktobra. k. Danes so se začele škofovske duhovne vaje, ki bodo trajale do ponedeljka. V ponedeljek pa se začno škofovske konference. Večina škofov je že danes prispela v Zagreb.

Pred krizo v bolgarski vladi

Sofija, 7. oktobra. AA. List »Zarja« prinaša vest, da vladni krogi smatrajo za zelo verjetno, da bo Malinov izstopil iz sedanje vlade. Po trditvi lista bo na njegovo mesto prišel sedanji notranji minister Mušanov, sedanji finančni minister Kirginov pa bi postal minister za notranje zadeve. Sedanji predsednik Sobranja Stefanov naj bi zavzel v tem primeru finančni portfelj.

Aretacija Italijana v Versaillesu

Pariz, 7. oktobra. AA. Policija je v Versaillesu prijela nekega Italijana, protifašista. V njegovem stanovanju so našli mnogo kompromitirajočih dokumentov. »Journal« pri tej priliki piše, da so oblasti pri preiskavi odkrile tudi neko beležko, ki po svojem rokopisu spominja na pisma slovitega šefa protifašističnega društva Cavalinija, društva, ki so ga pred letom dni odkrili v Trouvillu.

Oporoka letalca s protifašistovskimi letaki

Pariz, 7. oktobra. AA. Doznava se, da je letalec Laureau de Beausice, o katerem je dognano, da je metal prošlo soboto protifašistične letake na Rim, napisal malo prej, nego je odletel z letalom, nekako oporoko, ki je dokaj dolga. To oporoko je poslal v pismu nekemu svojemu prijatelju, ki bo dokument objavil.

Akcija za rešitev lastavic se nadaljuje

Budimpešta, 7. oktobra. AA. Prvi madžarski prevoz lastovic se je danes izvršil z letališča Mathiasfeld z letalom družbe »Cydna«. Letalo, v katerem je 5000 teh koristnih ptic, je namenjeno v Carigrad. Tam bodo lastovice spustili v zrak.

Zaradi neugodnih atmosferskih razmer in mraza ne samo na Madjarskem nego tudi na Poljskem, v Rusiji in na otoku Helgolandu, so bile lastovice, ki so letele iz omenjenih krajev, prisiljene svoj polet na jug prekiniti. Iz raznih krajev Madjarske so mnogi prijatelji živali in ptic poslali veliko število napol zmrzlih lastovic v Budimpešto, kjer je skrb zanje prevzelo tamkajšnje društvo za varstvo živali.

Letalo družbe »Cydna«, ki je odpremilo lastovice v Carigrad, pilotira madjarski letalec Nivari — isti letalec, ki je pred nekaj dnevi vodil tudi avstrijsko letalo v lastovicami v Benetke.

Žrebanje srečk državne loterije

Beograd, 7. oktobra. l. Pri današnjem žrebanju 5. razreda 22. kola državne razredne loterije je bila za nagrado 10.000 Din izžrebana srečka 73.363, za nagrade po 4000 Din pa so bile izžrebane srečke 49.034, 89.746 in 99.487.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 7. oktobra. d. Danes je prispelo iz Jugoslavije 10 vagonov češpelj in 6 vagonov grozdja. Tendenca nespremenjena.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 7. oktobra. d. Zapadni zrak bo prodiral dalje proti vzhodu. Naglo pooblačenje, marsikje lahke padavine; zjutraj topleje, opoldne pa hladneje, kakor prejšnji dan. Motitve ne bodo dolgo trajale.

Proroški govor Ivana Hribarja leta 1909 v avstrijskem parlamentu

(Od našega dunajskega dopisnika.)

Po aneksiji Bosne in Hercegovine je visela vojna napoved Avstrije mali Srbiji kar v zraku. Na Dunaju so dobro vedeli, da mrzi aneksijo ves jugoslovenski narod. Vedeli so tudi, da je aneksija še povečala že itak močno jugoslovansko gibanje. Ker pa niso nikdar poznali duše naroda, so smatrali za edino sredstvo proti jugoslovanskemu gibanju — oster nastop proti Srbiji, da uničijo tako jugoslovanski Piemont. Zato so dunajski krogi smatrali za nujno potrebno v interesu ohranitve Avstrije, da takoj udarijo z vojaško silo v Srbijo, da pridejo do Soluna in uresničijo sanje avstrijskih vojaških krogov.

Nevarnost vojne je bila vsled tega vedno večja. Ker pa Rusija takrat še ni bila na vojno pripravljena, se je vsak jugoslovanski rodoljub bal morebitne vojne napovedi Avstrije Srbiji.

Sredi najbolj napetega pričakovanja, če pride do vojne ali ne, je imel takratni ljubljanski poslanec Ivan Hribar v poslanski zbornici dne 16. marca 1909 silno neustrašen govor proti vojni, ki zasluži, da je vsaj ob Hribarjevi osemdesetletnici zopet omenjen. Visoki avstrijski krogi so takrat divjali proti predrznosti slovenskega poslanca, toda globokega vtisa njegovega govora se niso mogli obraniti niti oni. Naravnost z navdušenjem pa so pozdravili njegov govor jugoslovanski rodoljubi. Kar je Hribar l. 1909 prorokoval, se je po vojni tudi izpolnilo.

Naj iz stenografskega zapisnika takratne seje navedem najvažnejše odstavke iz Hribarjevega govora.

Najprej je izjavil Ivan Hribar, zakaj slovenski naprednjaki zaradi avstrijske zunanje politike ne morejo zaupati Bienertovi vladi. Nato pa je nadaljeval:

»Zunanjemu položaju, ki nam dela skrbi, je kriv konflikt s Srbijo. Tu se mora človek nehote vprašati, če je bilo potreba, da smo prišli v ta neprijeten političen položaj.

Odgovor na to vprašanje ni težak. Saj smo vedno delali politiko, ki je bila vsa takšna, da nas je morala temeljito pripraviti ob vse simpatije balkanskih narodov. **Treba je samo opozoriti, kako je Avstrija pri raznih prilikah izrabljala, rekel bi, obupen zemljepisni položaj Srbije, da je mogla gospodarsko izžemati srbski narod.** Kolikokrat se je zgodilo, da so ogrski živinozdravniki umetno ovirali izvoz srbskih prašičev, dasi v resnici te kuge v Srbiji bilo ni. In goveja kuga! Kolikokrat je morala pomagati, da se je zadovoljilo lakomnosti avstrijskih in ogrskih agrarcev na veliko škodo srbske živinoreje, pa tudi na veliko škodo avstrijskih konsumentov.

In ko se je svojčas bilo izvedelo, da se hoče Srbija rešiti iz naših prevročih ljubezenskih objemov s tem, da sklene carinsko zvezo z Bolgarijo: Kakšne grožnje in kakšen pritisk na obe stranki je uprizorilo avstrijsko zunanje ministrstvo, da ta namen prepreči!

Ali vzpričo tega ni umevno, da si prizadeva Srbija, kako bi se o prvi priliki osvobodila iz tega neprijetnega položaja, iz te stiske? Naj se sedanje postopanje Srbije že sodi, kakor se hoče, vendar se ji ne sme zameriti, če smatra sedanji trenotek za ugoden, da se za vedno reši iz stiske. **In to stoji, častiti gospodje, da si je srbski narod svojo samostalnost in neodvisnost priboril s svojo lastno krvjo v junaških bojih, — v nasprotju z drugimi balkanskimi narodi, za katerih osvobojenje je tekla v potokih tuja kri. Ta narod zasluži torej možnost svobodnega, z nobenimi ovirami sosedov utesnjenega gospodarskega razvoja in nihče mu ne sme zameriti, če se trudi, da ga doseže.**

Zato bi silno obžaloval, ko bi Avstrija ne poizkusila vseh sredstev in potov, da se izogne vojni. Eno izgubljeno bitko imamo že za seboj. Premagala nas je Turčija, ko nam je z bojkotom povzročila gospodarsko škodo, ki se ne da izlahka popraviti. Bilo bi pravo hudodelstvo, ko bi sedaj še z resnično vojno spravljali v nevarnost blagostanje narodov te monarhije.

Prav nič ne dvomim, da smo kraljevini Srbiji v vsakem oziru kos in da moremo popolnoma premagati srbsko armado v nepredolgem času, ako ne dobi pomoči od zunaj. Toda, kdor se loti vojne, naj se pred vsem vpraša, kaj bo v najugodnejšem slučaju prinesel kot zmagovalec domov. **V tem oziru pa je, gospoda moja, od vsega začetka jasno, da v tej vojni ne bi z bojišča druzega odnesli, ko žalostno slavo, da smo premagali neenakega nasprotnika.** Posledice te vojne za notranji razvoj monarhije pa bi bile nedogledne. Pred vsem nam ne more biti vseeno, če bi se dragocena kri naših vojakov prelivala za fantôm, če bi matere bile ob svoje sinove in cele rodbine ob svoje reditelje. Pa tudi tega ni pozabiti ali puščati v nemar, da bi draga vojna — in to bi bila vsekakor vojna s Srbijo — rodila gospodarsko propadanje in da bi se nam mnogo let ne posrečilo dvigniti ljudsko blagostanje zopet na stopinjo, na koji je sedaj po tridesetih letih mirnega dela.

A kaj, ko bi s srbskega loka priletela puščica, ki bi nas zadela v srce? V mislih imam splošno evropsko vojno, ki bi nam zadala nepreračunljivo zlo. Iz Budimpešte sem dobil zanesljivo poročilo, da so vse madjarske stranke pridobljene za vojno in da si je žele. Madjarom bi krvav mednaroden konflikt, v katerega bi bila zapletena tudi monarhija, že zato dobro došel, ker mislijo, da bi v splošni zmešnjavi mogli doseči svojo popolno neodvisnost.

Naj se mi ne ugovarja, da bi naša popustljivost pomenila slabost. Ravno nasprotno je res. Popustljivost ob pravem času velja za velikodušnost, a kdor je velikodušen, ima, kakor znano, vedno javne simpatije na svoji strani. In javne simpatije, s katerimi moramo računati, to so simpatije Evrope.

Srečen slučaj, gospoda moja, je nanesel, da more ravno Avstro-Ogrska, ne da bi pri tem trpel njen ugled, naši sosedi dati možnost mirnega sosedstva in s tem tudi srečnega razvoja. Naj bi te prilike ne zamudila! S tem bi si pridobila njeno hvaležnost. Kar je pa še več vredno: **pridobila bi si tudi hvaležnost Evrope in obvarovala bi svoje lastne narode pred strahotami vojne in njenih nedogledih posledic.**

Bojim se pa, da bomo strahovito zabredli. Kot znak tega smatram parlamentarne soareje pri našem zunanjem ministru. Ne morem se namreč ubraniti slutnje, da bodo avstro-ogrski narodi te soareje drago plačali. — **V zadnjem hipu dvigam torej svoj svarilni glas. Če ga sedaj ne boste poslušali, spomnili se ga boste vsekakor, če ne prej, pa tedaj, ko bo krvavela Avstrija iz neštetih ran.**

Tako moško je govoril Ivan Hribar pred 22 leti v dunajskem parlamentu, tako se je drznil govoriti edino — Ivan Hribar, ta neustrašeni borec za prava našega naroda. Avstrijska vlada se je penila jeze, ali Hribarjev govor je bil tako umerjen, dasi rezek, tako resničen, dasi neprijetno doneč za vse Nemce in za — dvor, da so precej molče vtaknili njegova svarila za ogledalo. Ali modrejši niso postali v svoji zagrizenosti, — in česar se niso upali storiti leta 1909., sto storili 1914. in uničili Avstro-Ogrsko monarhijo.

A. G.

Sreska skupščina novomeškega učiteljskega društva

Preteklo soboto dopoldne je novomeško učiteljsko društvo izvršilo na deški osnovni šoli v Novem mestu še zadnji akt prejšnjega učiteljskega društva UJU, katero je likvidiralo že na izrednem občnem zboru 24. junija t. l. Tedaj so se že sprejela nova pravila, po katerih se je ta sreska skupščina tudi vršia.

Udeležba je bila prav lepa. Prišli so člani, ki jih že dolgo ni bilo videti na skupščinah, opaziti je bilo tudi mnogo novih okrazov.

Skupščni je predsedoval učitelj Viktor **Pirnat**, ki je uvodoma pozdravil vse novodošle prijatelje ter posebno prisrčno novega sreskega šolskega referenta g. Franca **Zagorca**, ki je to pot prvič prihitel v sredo številnega, njegovemu vodstvu izročenega učiteljstva.

Sledilo je predsednikovo poročilo v spremembah v vodstvu organizacije v Ljubljani kot tudi o zastopstvu novomeškega učiteljskega društva v širjem sosvetu. Z opozorilom na nekatere važnosti sklepov in poročil banovinske skupščine UJU, s poudo na čim živahnejše udejstvovanje v delu za Mladinsko Matico in Naš rod, je prešel predsednik na tolmačenje številnih organizacijskih dopisov, zadevajočih v prvi vrsti važna strokovna vprašanja. Debata je bila vseskozi stvarna.

Kratkemu tajniškemu poročilu je dodala v ekscerptu poročilo še blagajnica učiteljica Milena **Sušnikova**. Njeno poročilo se je obravnavalo že na zadnjem izrednem občnem zboru in ga je v glavnih potezah ponovila le radi točnejše informiranosti članstva.

Društvo je štelo 84 članov obeh spolov. Blagajna je izkazala 13.526·24 Din dohodkov in 11.882·50 Din stroškov, to je 1.643·74 Din prebitka. Društveni proračun ostane po sklepu skupščine na lanski višini.

Po pohvalni izjavi nadzornega odbora je bil vsemu upravnemu odboru soglasno dan absolutorij. S tem je dotedanja uprava dovršila svoje delo in predsednik Pirnat je prosil zborovalce, da po starem parlamentarnem običaju izvolijo iz svoje srede člana, ki bo nadalje predsedoval skupščini ter vodil novo volitev. Prej je še zbranim prečital vse važnejše in osobito volitve zadevajoče člane novih pravil, na kar je zapustil predsedniško mesto, ki ga je zavzel po skupščini izbrani najstarejši navzoči član g. Ivan **Žen**, šolski upravitelj v Soteski.

Volilo se je z vklikom. Izvoljen je bil upravni odbor, dočim se je radi nesoglasja zborovalcev skupščina razšla, predno se je izvolil tudi nadzorni odbor. Slučajnosti tako spoh niso prišle na dnevni red. Kaže, da bo potrebno ponovno sklicanje izredne skupščine.

Učiteljsko zborovanje za srez Slovenjgradec

Slovenjgradec, 5. oktobra.

V soboto 3. t. m. se je vršilo tu zborovanje učiteljskega društva za srez Slovenjgradec.

Predsednik tov. Kopač Leopold je uvodoma pozdravil vse navzoče učiteljstvo, zlasti člana gospoda sreskega šolskega nadzornika **Germovška** Miloša in častnega člana tovariša **Purkharta** Josipa, nakar je bodril navzočne, naj v sedanjih težavnih razmerah ne klonijo glav, temveč naj se poprimejo dela še z večjo intenzivnostjo, požrtvovalnostnostjo in tovariško vzajemno harmonijo, ki bodo dvignile ugled učiteljskega stanu in šole še na višjo stopnjo. — Nato je obširno poročal o banovinski in glavni skupščini ter o situaciji v organizaciji.

Po prečitanju zapisnika in obravnavi došlih dopisov sta sledili tajniško poročilo in razprava o računih, ki sta bili brez debate sprejeti. Po poročilu revizorjev so bili blagajničarka in vsi ostali odborniki razrešeni funkcij.

S soglasnim sklepom vseh navzočih je bila izvedena likvidacija starega ter ustanovitev novega društva JUU v Beogradu, sresko društvo v Slovenjgradcu, istotako tudi tretji sklep, da preide vse aktivno in pasivno imetje na novo društvo.

Volitve so se izvršile z vzklikom ter so bili soglasno izvoljeni v upravni odbor tovariši-(ice) Kopač Lepold za predsednika, Šinigoj Asta za podpredsednico, Iglar Rajko za tajnika, Vaupot Antonija za blagajničarko ter trije odborniki: Kavčič, Gorup, Zehrer in dve namestnici: Arnuš Marija in Vovk Slava, v nadzorni odbor pa tovariši-(ice) Moder, Mrovlje, Bregant in Gorup.

Članarina se je določila na 16 Din za člana, za omožene učiteljice pa po Din 8. Prihodnje zborovanje se bo vršilo 1. soboto v decembru v Slovenjgradcu. Referirala bosta tov. Mrovlje in tov. Šinigojeva. Soglasno sta bila sprejeta tudi sledeča predloga: a) Naprosijo naj se vsi merodajni faktorji, da se v prihodnje vsi počitniški tečaji za nadaljnjo izobrazbo učiteljstva razpišejo vsaj do 1. maja in istočasno. b) Učiteljstvo kraljevine Jugoslavije naj bi kot eminenten kulturni faktor naše države zavzelo svojo stališče k reformi koledarja, ki se z njo bavi društvo narodov in ki je za našo državo velike važnosti, osobito tudi glede na unifikacijo.

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

Radio v šolah Dravske banovine

Pripravlja se, da prične šolski radio za strokovne, srednje, meščanske in osnovne šole v Dravski banovini redno poslovati. Poleg šolskega kina je šolski radio najmodernejše učilo, ki bo pospešilo in preobrazilo delo na izobraževanju dece in naroda. Sčasoma bo morala vsaka šola dobiti svoj šolski radio, ki bo služil mladini in tudi odraslim. Za šole bodo radiopostaje uvedle posebne šolske ure med učnim časom, ki se bodo zvale »šolski radio«. Da pa bodo predvsem gg. učitelji in profesorji, pa tudi starši ter javnost vedeli, kaj je namen in kakšen je ustroj šolskega radia, je na pobudo odseka za šolski radio pri sekciji Jugoslovanskega učiteljskega udruženja (JUU) za Dravsko banovino spisal g. profesor Niko Kuret posebno knjigo »Šolski radio«. Knjiga je pravkar izšla v založbi Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6. Cena knjigi je 15·— Din. Knjiga nima samo vseh podatkov o šolskem radiu v Dravski banovini, temveč opisuje razvoj šolskega radia v Jugoslaviji ter stanja in organizacijo »šolskega radia« v drugih državah, Franciji, na Angleškem, v Nemčiji itd. Ker nudi knjiga poleg šolskega radia tudi globok upogled v organizacijo radio oddaje v splošnem, jo toplo priporočamo vsakemu ljubitelju radia.

Claude Anet:

Arijana

62

Roman ruske deklice.

»Že prvi večer najinega srečanja je vedela, da je izgubljena. Tla, katera je prestopila navadno kot zmagovalka, so se ji zazibala pod nogami. To ponosno, samozavestno dekle je bilo hkratu izročeno možu, ki ga je šele včeraj srečala, ki je ne ljubi, ki jo jemlje kot igračko, da se cinično poigra z njo nekaj ur svojega življenja in jo ima v razvedrilo za časa svojega pregnanstva. Jaz sem bil, ki nisem pustil, da bi se v njej porodile kakšne iluzije! Moje besede so bile brez olepšanja in hinavščine, predlog, ki sem ji ga tedaj napravil, je bil docela brezčuten. Vendar pa ne misli več na odpor, ve, da je trčila ob usodo; toda kako se je morala zaničevati ob tisti uri, kako huda je morala biti njena borba! — Premagana je, udaja se. — V tej najvažnejši uri se nenadoma zave, da ji ostane samo ena izbira: ponižanje pred menoj ali pred samo seboj! — Nič se ne obotavlja, ampak izbere si najtežjo pot, edino, ako hoče še dalje živeti, ne da bi se sramovala sama sebe, ne da bi izgubila samospoštovanje in svoj ponos. In tako se je udala meni, mimoidočemu, za kratkih tednov mojega tukajšnjega bivanja kot lahkomiselno, uslužno dekle, kakršno sem v jej iskal in ki hodi od moškega do moškega iščoč samo svoj užitek. In tako se je sprijaznila z vlogo, katero sem ji jaz prisodil. Zakaj jaz sem se nameraval samo pozabavati z njo nekaj večerov in jo nato nekega jutra odsloviti. Da, toda samo za to ceno se more rešiti, si zagotoviti umik, ki ji naj omogoči nadaljnje življenje, ohraniti si skrito sobico, kamor se nezlomljena umakne. Kaj ji mar vse drugo, ljubimec in njegovo mnenje o njej? In tako se laže, in čudno, čim je napravila svoj sklep, me zna varati z dovršeno umetnostjo, da mi niti najbolj otipljiva dejstva ne morejo odpreti oči. In vendar zapade ubogi otrok sekundo časa slabosti — da ne more obvladati svojega glasu. V hipu, ko si prizadevam zaključiti svojo zmago, jeclja kot prestrašen otrok — in v tistem hipu ni prav nič drugega — »Saj se ne branim«. Jaz pa nisem slutil, kakšna strašna drama se vrši v njej! Slep in gluh sem bil. Šele danes vidim jasno, šele zdaj, Arijana, razumem tvoj roteči glas...«

Stal je še na terasi v vetru in govoril, spremljajoč svoje besede z rokami. Maloštevilni mimoidoči so ga začudeno pogledovali, postajali in šli dalje, majajoč z glavo. Hkratu se je pomiril in pogledal na uro. V pisarni so ga čakali. »Naj čakajo.« In nadaljeval je svoje beganje po mestu.

Z neprodirnega neba so padale redke snežinke trdega snega, ki jih je veter vrtinčil.

Neprestano je razmišljal o Arijanini laži. Obšlo jo je spoznanje, da je potrebna, in dvignila se je v nebotične višine z njo. Gledajoč jo tam gori, se ga je polaščala neka tesnoba, ki jo občutiš, ako zasleduješ z očmi telovadca, izvršujočega visoko v kupoli nad manežo vratolomno vajo, ki ga utegne stati življenje.

Toda čudež je bil v njenem junaštvu, s katerim je ponavljala to vratolomno igro skoraj leto vsak dan. Vkljub njunim tesnim odnošajem je znala vzdržati to laž in jo v menjajočih se dnevih in nočeh še utrditi. Z globokostjo njene ljubezni je rastla umetnost njenega pretvarjanja, ker je v svojem ponosu našla moč, da je vzdržala nemogoči boj sama s seboj. Videla je zlokobni učinek svoje taktike pri njem: vzrojil je, jo spravljal v jok in morda je ta strašna slika, ki mu jo je o sebi vsilila, povzročila, da je ni vzljubil. Vse je prenašala, celo vsa ponižanja, toda vkljub strahu in solzam skrivaj je triumfirala: čim bolj jo je ponižal, tem više se je povzpela.

Vendar pa jo je ogenj lastnega boja požiral. Ljubila je. Ljubezni ne uideš, če se v tebi zbudi, prevzame vse bistvo. Ljubezen je bila, ki je zdaj popadla za grlo njen ponos in ga zrušila na tla. Sleherno kolebanje v teku tega več mesecev trajajočega boja je zapuščalo krvave sledove za seboj, zakaj za vsak poraz, ki ga je pretrpela v boju proti sami sebi, se je maščevala nad Konstantinom. Tako je zdaj spoznaval dramatično stopnjevanje tega spora in si ga po spominu zopet obnavljal. Zgodba o predmestni hišici je bilo nekakšno oskrbovališče z neznosnimi dvoumnostmi; nato je sledilo še hujše: Silvestrovo z Varvarinim ljubimcem in končno višek z naštevanjem vseh onih, ki jih je imela po en mesec, eno noč ali nekaj ur. To je bil pa tudi konec; njene sile so bile izčrpane, nadčloveški ponos, ki jo je poganjal naprej, je bil zlomljen; dalje ne more lagati. — Močnejše čuvstvo prevladuje v njej, samo ljubezen še živi v njej. In tako je prišlo priznanje, preprosta, gola izpoved brez kretnje, brez poudarka, silna pretresljiva izpoved, ki jo je izsilila težnja po resnici. —

Poziv Rdečega križa

Ljubljanski oblastni odbor rdečega križa kraljevine Jugoslavije

se obrača s tem iskrenim in resnim pozivom do vsega prebivalstva Dravske banovine v mestih, trgih in vaseh ter trka na dobrotljiva srca, na naj

nujno priskočijo na pomoč

našim rojakom v onih kršnih pokrajinah, katerim preti zaradi grozne letošnje suše

popolna propast,

ne samo golemu življenju njih samih in njihovih otrok, temveč tudi njihovi živini in drobnici, ki jim je na trdih kraških tleh edina hraniteljica.

Usodepolna suša in pripeka letošnjega poletja, kakršne ljudje že davno ne pomnijo, je v predelih Savske, Vrbaske, Primorske in Zetske banovine, a tudi na mnogih krajih ostalih banovin, uničila ne samo sadeže in žito na poljih, tako da prebivalstvo nima ničesar za hrano, ampak je zatrla tudi travo in bilje, tako da so travniki in pašniki ostali brez sena in otave.

Beda je nepopisna.

Naš narod je že v težjih časih pokazal, kako je njegovo srce plemenito in usmiljeno in kako visoko pojmuje sveto dolžnost, kadar vidi svojega bližnjega, svojega brata, v nesreči in pomanjkanju. Tedaj se čustvo edinstva in bratstva, ki nas vse skupaj veže v človečanstvo občestvo, pojavi v vsej svoji prasilni dejavnosti. In tako imamo sedaj ne samo priliko, temveč vzvišeno dolžnost, da vsak poedinec in vsi skupaj pokažemo, da smo

enega srca in ene krvi

in da obupni krik enega nesrečnega kraja v naši širši domovini najde odmev tudi v naši slovenski pokrajini, ki po uimah in vremenskih nezgodah ni bila tako hudo prizadeta in se je letina v njej obilneje obnesla.

Vsak naj si pritrga vsaj nekaj in podari onim, ki so ostali

brez vsega,

da bodo mogli čez zimo, ki stoji že pred durmi, prehraniti sebe, svojo gladujočo družino in živino.

Rdeči križ kot dobrotvorna mirovna organizacija čuti svojo sveto dolžnost, da

iskreno prosi in pozivlja ves narod, vse rojake

dobrega srca in plemenite duše, da s prispevki v denarju in blagu pomorejo blažiti nepopison bedo, ki je zavladala v nekaterih naših pasivnih pokrajinah. Skrčimo svoje potrebe na najnujnejše in podarimo, kolikor le moremo utrpeti, svojim bednim bratom in rojakom, da jim s tem življenje olajšamo in obstanek rešimo!

Danes jaz tebi, jutri ti meni!

Najlepši zgled milosrčnosti in dobrodelnosti nam je dala prevzvišena kraljevska rodbina, ki je prva prihitela na pomoč gladujočim rojakom z visokimi darili v gotovini. Z združenimi močmi in vnetim sodelovanjem državnih, samoupravnih in cerkvenih činiteljev, vseh humanitarnih in prosvetnih ustanov hočemo tudi mi v vseh krajih Dravske banovine zbirati darove, da jih po navodilih Centralnega narodnega odbora Rdečega križa v Beogradu odpremimo tjakaj, kjer bo pomoč najnujneje potrebna. — Vsi krajevni odbori Rdečega križa v naši banovini so dobili navodila, da naj nabiralno akcijo kar najbolj pospešijo. Od našega dobrosrčnega naroda pa trdno pričakujemo, da naša prošnja, izrečena v imenu več tisočev bednih in gladujočih, ne ostane neuslišana.

Dvakrat dá, kdor naglo dá! Beda in glad ne trpita odlašanja.

V Ljubljani, na dan sv. Mihaela 1931.

Pod visokim pokroviteljstvom Njiju Veličanstev kralja Aleksandra I. in kraljice Marije.

Ljubljanski oblastni odbor Rdečega križa.

Sokolstvo

Zbor društvenih načelnikov sokolske župe Ljubljana

Da se pregleda bilanco sokolskega dela na tehničnem polju v poletni sezoni, sklicuje načelništvo Sokolske župe Ljubljana v **nedeljo, 11. oktobra t. l., točno ob 9. dopoldne** v mali dvorani Sokolskega doma na Taboru, sejo zbora društvenih načelnikov in načelnic. Dnevni red seje je naslednji: 1. Poročilo župnega načelništva, 2. župni zlet in druge župne prireditve v letu 1932, 3. župni prednjaški tečaj v mesecu oktobru t. l., 4. informativna razprava o pripravah za IX. vsesokolski zlet v Pragi leta 1932, 5. določitev delovnega programa do konca leta, 6. slučajnosti.

Ker je seja izredne važnosti, se vsi društveni načelniki in načelnice, oziroma njih namestniki (namestnice) pozivajo, da se seje zanesljivo udeležijo. Zdravo!

Sokolski koncert v Šoštanju

Na pobudo brata Luceta Koritzkyja se je ustanovil pred dobrim letom v Šoštanju sokolski orkester, ki se je tekom enega leta tako izvežbal, da je mogel prirediti že samostojen koncert. Nadvse požrtvovalni godbeniki zaslužijo vse priznanje, ter je Sokol in Šoštanj na nje upravičeno ponosen.

V soboto 3. t. m. je priredil sokolski orkester svoj prvi koncert, ki je vsestransko uspel. Na sporedu je bilo 10 točk, izmed katerih so morali nekatere na željo občinstva ponoviti. Zlasti so ugajali »Slovanski plesi« in »Na perzijskem trgu«. Da se seznani z vrlimi godbeniki tudi ostala javnost, se bo vršil še ta mesec ljudski koncert. Orkester tvorijo vsi sloji od tovarniškega delavca do akademika. Zlasti naš delavec naj bo vsem za vzgled, ko po trudapolnem delu najde še vedno čas, prihajati redno k vajam, dočim inteligenca najde vedno polno izgovorov, kadar je treba pomagati pri prosvetnem delu.

Sokolskemu orkestru želimo veliko uspehov in krepko naprej. Zdravo!

Iz Dravske banovine

d **Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine** štev. 61 z dne 8. oktobra t. l. ima sledečo vsebino. Zakon o volitvah senatorjev. — Zakon o državnem jamstvu za posojila agrarnih zajednic. — Zakon o oprostitvi od plačila taks na pogodbe o kupu in prodaji posestev optantov in naselnikov v južnih krajinah. — Uredba o lekarniški zbornici. — Uredba o izspremembi uredbe o skupnem davku na poslovni promet. — Uredba o izpremembah v naredbi o organizaciji, uporabljanju in plačevanju delovne moči obsojencev v kazenskih zavodih. — Naredba glede proračuna mestne občine ljubljanske za leto 1931. — Naredba o pobiranju obč. davščin in doklad v mestu Ljubljani. — Uredba o občinski trošarini mesta Ljubljane. — Tolmačenje po zakonu o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino. — Obrazci zapisnikov in pooblastil po zakonu o volitvah narodnih poslancev. — Objava državnega odbora glede števila narodnih poslancev v posameznih sedežih banovin. — Odpoved hranilnih vlog pri poštni hranilnici. — Objava glede pobiranja obč. trošarine v l. 1931 v Dolnji Bistrici. — Izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev v področju Dravske banovine.

d **Nove publikacije v »Merkurjevi« zbirki »zakonov in uredb«.** V zbirki »zakonov in uredb«, ki jo izdaja tiskarna »Merkur«, izide že v prihodnjih dneh kot posebna knjižica »zakon o društvih, shodih in posvetih«, kot poseben sešitek pa izidejo vse izpremembe, tolmačenja itd. k zakonu o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino. Nadalje se pripravljata kot posebni knjižici »zakon o volitvah senatorjev« in »uredba o lekarnarski zbornici«. — XI. zvezka zbirke (ustava kraljevine Jugoslavije in zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja) kakor tudi XII. zvezka zbirke (zakon o volilnih imenikih in zakon o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino) je le še majhno število v zalogi. Zato se vsi interesenti opozarjajo, naj si knjižici čimprej nabavijo. Cena vsake obeh knjižic znaša Din 8·—, po pošti 1 Din za komad več. Dobivata se v tiskarni »Merkur« v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23, in v vseh boljših knjigarnah.

d **Upokojitev v železniški službi.** Upokojeni so uradniki VIII. položajne skupine: Vajevec Ivan, Jarše-Mengeš; Mramor Franc, prometno komercielno odelenje; Bajuk Izidor, prometno komercielno odelenje; Furlan Ivan, Ljubljana, gl. kol.; Esich Martin, Maribor, gl. kol.; Stibrič Ivan, progov. sekcija Novo mesto; Černe Ivan, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Jurkovič Ivan, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Detiček Josip, kurilnica Maribor; Šulgaj Ivan, kurilnica Maribor, Kenič Ivan, kurilnica Ljubljana I. gl. kol.; Zor Leopold, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; Lenarčič Franc, Ptuj; Filipčič Anton, Novo mesto. — **Zvanički I. kategorije,** I. položajne skupine: Klasinc Karel, Maribor, glav. kol.; Kek Franc, Ljubljana, gor. kol.; Oswald Jakob, Sv. Lovrenc na Pohorju; Maggioli Alojzij, Tezno; Flego Anton, Celje; Česnik Lovrenc, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; Štrubelj Franc, progovna sekcija Ljubljana glav. proga; Šinkovec Franc, progovna sekcija Ljubljana glavna proga; Brezan Jakob, progovna sekcija, Ljubljana, gl. proga; Kink Janez, progovna sekcija, Ljubljana glavna proga; Fuš Pavel, progovna sekcija Ptuj; Kos Ivan, progovna sekcija Ljubljana, glavna proga; Kastelic Frančišek, progovna sekcija Novo mesto; Kovšča Franc, progovna sekcija Ljubljana, glavna proga; Koren Anton, progovna sekcija Novo mesto; Špacapan Alojzij, Ljubljana glav. kol.; Vučajnik Josip, progovna sekcija Zidani most; Miklavec Peter, Ljubljana glav. kol.; Vrabič Ivan, progovna sekcija Celje; Deutschman Franc, Maribor, glav. kol.; Noč Valentin, progovna sekcija Jesenice; Bezlaj Janez, Ljubljana glav. kol.; Omerzel Janez, Ljubljana glav. kol.; Schauperl Ivan, Maribor, kor. Mahorčič Ivan, Mahorčič Ivan, kurilnica, Ljubljana II. gor. kol.

d **Ciril-Metodova družba prosi svoje podružnice,** da vpošljejo svoje prispevke in članarino po položnici. 2230

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich. 398-2

d **Naši onkraj morja.** Kakor poročajo slovenski ameriški listi, je bilo okoli 15. septembra deportiranih iz Chikaga v staro domovino 18 Jugoslovanov, ki so vsi prišli nepostavno v Zedinjene države. Eden, Josip Meglič, je pravkar zapustil zapore v Milwauki, kjer je odlužil kazen za rop. — Franka Dvoršaka iz Chikage je obstrelila žena Mara. Oddala je nanj štiri strele z revolverja. Trije so šli mimo, četrti je pa zadel moža v obraz. Dvoršaka so odpeljali v bolnico, njo pa v zapor. Do tragedije je prišlo, ker je Dvoršak vložil tožbo za ločitev. Bila sta poročena komaj poldrugo leto. Dvoršakova žena je bila poprej žena rojaka Martina Novaka, od katerega je iztožila ločitev zakona in mu zapustila štiri otroke. — Anton Šubelj, operni pevec, je nastopil na televizni postaji Columbia in je pel slovenske narodne pesmi. Oblečen je bil v slovensko narodno nošo in ga je torej občinstvo videlo. Ker je v Zedinjenih državah že nad 30.000 televiznih aparatov, je imel Šubelj brez dvoma mnogo poslušalcev in gledalcev, morda pa je bil tudi kak rojak vmes. To je bilo prvič, da je Slovenec pel za televizijon.

d **Aretacija znane tatice.** Ljubljanska policija je že delj časa zasledovala radi sedmih tatvin 21-letno služkinjo Lucijo Dremelovo. Lucija je imela navado, da je prenočevala na raznih krajih, in kjer je le mogla, izmaknila denar in obleko. Slične delikte je vršila tudi na Hrvatskem. Te dni pa je vendar le prišlo v roke pravici, in sicer v Karlovcu. Karlovška policija pa jo je morala zaenkrat oddati zagrebški policiji, v katere področje je tudi zagrešila več tatvin.

Ljubljana

Četrtek, 8. oktobra 1931.: Brigita. Pravoslavni, 25. septembra: Eufrosin.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Sp. Šiški.

*

■ **Mestno načelstvo v Ljubljani oddaja** v svoji hiši na Ahacljevi (Jegličevi) cesti št. 10 v pritličju trgovski lokal s pritiklinami. Najemne pogoje in potrebne informacije dobe reflektantje v pisarni mestnega ekonomata, kjer naj stavijo tudi svoje ponudbe in to najkasneje do 10. oktobra 1931.

Ljubljanskemu prebivalstvu

Huda suša je povzročila v mnogih delih naše države občutno škodo, tako da trpe prebivalci veliko pomanjkanje živil in klaje. Da se tem nesrečnikom pomaga, so predstavniki ministrstev in delegatje posameznih banovin na konferenci 31. avgusta 1931 organizirali poseben komite ministrov pod predsedstvom ministra za socijalno politiko in narodno zdravje g. dr. Kostrenčiča, ki naj začne nabiralno akcijo po celi državi in zbira prispevke za pomoč pasivnim krajem.

Tudi ljubljanska občina bo v zvezi s krajevnim odborom Rdečega križa skušala podpreti trpeče ljudstvo v težko prizadetih pokrajinah. Mestno načelstvo vabi ljubljanske meščane, da blagovolijo denarne prispevke, s katerimi bi hoteli ublažiti bedo in prožiti pomoč nujno potrebnim rojakom, pošiljati na naslov mestne občine ljubljanske ali pa na krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani, ki bosta oddala nabrane vsote centralnemu akcijskemu odboru v Dravski banovini.

Prepričan sem, da se bode ljubljansko prebivalstvo, ki je znano po svoji darežljivosti in je vedno znalo sočustvovati z **bednimi, v znatni meri** udeležilo te akcije in radevolje priskočilo na pomoč bednemu ljudstvu.

V Ljubljani, 7. oktobra 1931.

Župan in mestni načelnik:
dr. Dinko Puc, l. r.

■ **Nove uradne ure v finančnih uradih.** Dravska finančna direkcija razglaša, da so od 1. oktobra 1931 do nadaljnjega določene za vse odseke te direkcije in za vse davčne katastrske uprave na njenem področju sledeče uradne ure: ob delavnikih od 8. do 12. in pol in od 15. in pol do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure, ob nedeljah in praznikih je dežurna služba od 9. do 11. ure.

■ **Slovesna otvoritev** Doma Hranilnega in posojilnega konzorcija, kredine zadruge državnih uslužbencev v Ljubljani, bo v soboto 11. t. m. ob 11. uri v Gajevi ulici 9.

■ **»Kolo jugoslov. sester v Ljubljani«** naznanja, da je moralo žrebanje efektne loterije meseca oktobra preložiti radi nepričakovanih ovir. Vršilo se pa bo nepreklicno meseca decembra t. l. Natančni datum bo objavljen ob pravem času v časopisih, kar naj občinstvo upošteva. Iskreno prosimo, da velikodušni dobrotniki in prijatelji »Kola« pridno segajo po srečkah, in jih ne vračajo, ker je izkupiček namenjen »Dečjemu domu Franje Tavčarjeve« v Kraljevici!

■ **Učni tečaji Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani.** Trgovsko društvo »Merkur« namerava prirediti večerne učne tečaje, ki se bodo vršili ob delavnikih od 7. do 9. ure zvečer. Ti tečaji so nameravani za knjigovodstvo, stenografijo slovensko in nemško, laški in nemški jezik. Tečaje se otvori pod pogojem, da se prijavi za posamezne predmete zadostno število udeležencev. Kdor želi obiskovati take tečaje, naj se prijavi v društveni pisarni v času od 10. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. popoldan (Gregorčičeva ul. 27, pritličje, Trgovski dom).

■ **MOTOH kava dnevno sveža!** Kličite telefon 2577! 1470

■ **Iz bolnice.** 31-letni progovni delavec Feliks Repe z Jesenic je pri obiranju grozdja padel z brajde in se nasadil na oster kol, ki mu je šel skozi trebuh. Njegova poškodba je zelo nevarna. — 27-letno posestnikovo hči Marijo Novljanovo iz Malega Mlačevega pri Grosupljem je na cesti napadel »dober« znanec in jo poškodoval na levi roki. — 78-letna žena upokojenegaga rudarja Marija Livekova iz Kaplje vsi pri Krškem je padla s podstrešja in si zlomila desno roko. — 6-letn premogarjeva hči Angela Čekova, Ižanska cesta 57, se je vrezala s steklom v desno nogo. — 3-letnemu posestnikovemu sinu Josipu Adamiču, Male Lipnje pri Grosupljem je slamoreznica zlomila desno roko.

■ **Zopet dve kolesi ukradeni.** Zidarskemu polirju Josipu Seršanu, je bilo ukradeno izpred hiše št. 38 na Dunajski cesti kolo, vredno 2000 dinarjev. — Pleskarskemu mojstvu Blažu Jančarju je bilo ukradeno, medtem ko se je mudil v neki gostilni na Karlovski cesti, kolo, vredno 400 Din.

■ **Še dve tatvini.** Čevljarskemu pomočniku Feliksu Kupcu je bila ukradena iz strojne dvorane v Polakovi tovarni srebrna zapestna ura, vredna 350 Din. — Mehaniškemu vajencu Antonu Srebotnjaku je bila ukradena raz kolesa v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti aktovka z več predmeti v skupni vrednosti 150 Din.

■ **Ponesrečen vlom.** Neznan vlomilec je vlomil v stanovanje gostilničarke Marije Rusove v Rožni dolini, Cesta XV, št. 6, in je skušal odpreti neki predal, kar se mu pa ni posrečilo in je odšel brez plena.

■ **Neznan goljuf.** Te dni se je med 19. in 20. uro zvečer pridružil Francetu Golobu v Šolskem drevoredu neznan moški in mu na goljufiv način izvabil 190 Din, češ da mu preskrbi službo. Neznanec je star okoli 24 let, srednje postave, okroglega obraza, oblečen v belkaste hlače, pokrit s sivo športno čepico in šepa na levo nogo.

Iz drugih banovin

V Zagrebu prodajajo še vedno slab kruh

Po maksimiranju cen kruha so začeli zagrebški peki prodajati slabši kruh. Nekatere vrste kruha pa sploh ne pečejo več. Namesto belega kruha pečejo polbeli kruh za ceno, kakršno je imel preje beli kruh. Začeli so peči tudi ržen kruh, katerega prej v nobeni zagrebški pekarni niso imeli. V resnici je to navaden črn kruh, v kateremu je pomešana ržena moka. Tržno nadzorstvo je več pekov že posvarilo, nekatere je pa ovadilo policiji. Tržno nadzorstvo je prosilo tudi vzorce vseh vrst moke na zagrebški borzi in bo na ta način kontroliralo, če peki pečejo kruh iz moke, katero na trgu kupujejo. Nekateri peki moko pred peko sploh ne presejejo več. Zagrebški meščani so zato kupili že večkrat neužiten kruh. Tržno nadzorstvo je ugotovilo, da izvajajo peki pasivno rezistenco s tem, da ne pečejo več belega kruha in prodajajo slab črn kruh. Zagrebški meščani pa še vedno z napetostjo čakajo konca te borbe med tržnim nadzorstvom in zagrebškimi peki.

Zagoneten dogodek v Sarajevu —

Spomin ali telepatija

Iz Sarajeva poročajo o zagonetnem in obenem zanimivem dogodku, o katerem govori celo mesto. Neki Stjepan Bravadžić je v nedeljo sedel s svojimi tovariši v neki sarajevski kavarni. Točno ob 10. uri ponoči se ga je lotilo iz neznanega razloga nenavadno razburjenje. Pograbil je kozarec na mizi in ga vrgel ob tla, čeprav je bil povsem trezen. Njegov prijatelj je pogledal tedaj na uro, ki je kazala 10·5. Kmalu nato se je Bravadžić poslovil od družbe in odšel domov. Doma so mu že na pragu sporočili žalostno vest, da je točno ob 10·5 izdihnil njegov oče zadet od kapi. Oče mu je torej umrl v trenutku, ko je sin v kavarni razbil brez povoda kozarec.

Po dveh letih pojasnjen umor

V Mikanovcih pri Vinkovcih so našli pred dvema letoma na Božič umorjenega nekega mladega človeka na cesti. Nihče ni vedel, kdo je neznanec. V ustih je imel robec, žepe mu je neznan morilec izplenil in po vsem telesu je imel rane, od katerih je bilo več smrtnih. Umorjenec tudi ni imel pri sebi nobene listine, ki bi pojasnile njegovo identiteto. Orožniki so zaman uvedli preiskavo in šele po dveh letih jim je uspelo najti sled za morilcem. Aretirali so nesega 27-letnega Ilijo Sertića iz Grabarja pri Brodu. Služil je v Mikanovcih in v okolici ter ga oblasti iščejo zaradi tatvin. Ta je priznal, da je neznanca na Božič pred dvema letoma umoril s pomočjo dveh tovarišev, katera so orožniki tudi kmalu aretirali. Naposled je Ilija priznal, da je umor izvršil sam in da je umorjeni Andrija Kašikić iz Mikanovca, star 22 let. Orožniki so morilca izročili sodišču, kjer pa zopet vse taji. O umorjenem Kašikiču so ugotovili, da je dan pred umorom dobil večjo vsoto denarja za prodano zemljišče. Sertič ga je najbrže umoril in ga nato oropal ter mu obraz razbil, da ga ne bi nihče spoznal.

b **Raziskovanja tujih arheologov.** Inozemski arheologi, ki se mude že dalje časa v naši državi, so se v Sarajevu razdelili v tri skupine. Ena skupina je odšla na Orlovac, kjer so ravno izkopali več prazgodovinskih predmetov, druga skupina je ostala v Sarajevu, kjer bo pregledala rimske izkopanine v muzeju, tretja skupina pod vodstvom kustosa dr. Čermošnika je pa odšla v Homolj, kjer izkopavajo starokrščansko baziliko.

b **Kri zaradi mlade.** V Podgajcih pri Brodu se je Janko, sin Ilije Barića, 60 let starega seljaka, pred meseci oženil z najbogatejšim dekletom v vasi. Kmalu je nastal v hiši prepir med mlado Jankovo ženo in njeno taščo. Pred dnevi je mlada pretepla taščo, stari Barič je pa nabunkal mlado. Ko se je sin proti večeru vrnil in mu je žena povedala, da jo je stari pretepel, se je sin vrgel z nožem na očeta ter mu zadal dva nevarna uboda v prsa. Nevarno ranjenega očeta so prepeljali v bolnico, sina pa aretirali.

b **Novice iz Čakovca.** V Gibini, občina Štrigovo, je utonil seljak Alojz Buhaček. Šel je preko brvi iz mlina noseč na glavi vrečo moke. Sredi brvi je omahnil in padel v potok, iz katerega se ni mogel rešiti. Njegovega trupla še niso našli. — V Čakovcu so morali zapreti meščansko in osnovno šolo zaradi čedalje bolj se širеče škrlatinke.

b **Poljske pisateljice v Splitu.** Poljske pisateljce Wanda Selker, Sofija Nalkowska, Jadviga Krimanski in Kreslava Wojewska so prispele na svojem potovanju po Jugoslaviji v Split, od koder bodo odpotovale v Dubrovnik.

Pragersko

Sokolski nastop na Spodnji Poljskavi. V nedeljo je priredila Sokolska četa na Spodnji Poljskavi svoj prvi javni telovadni nastop, katerega so podprli tudi Sokoli iz bližnje okolice. Pokazali so, da razveseljivo napredujejo. Obisk je bil zelo dober. Po nastopu je bila animirana zabava, ki je potekla v najlepšem redu.

Tombola na Gornji Poljskavi. Na Gornji Poljskavi je bila v nedeljo dobro obiskana tombola. Prva dva dobitka sta dobila: kravo Anton Auer, telico pa N. O. s Pragerskega.

Celje

* **Pevsko društvo »Oljka«** prične z rednimi pevskimi vajami v petek 9. t. m. točno ob 20. v začasnem društvenem lokalu v gostilni Bereger, vhod Dečkov trg, prva vrata na levo. Pevci naj pridejo vsi in točno. Novi pevci, ki imajo veselje do petja, se sprejemajo vsak torek in petek do vključno 6. novembra, ker poznejši priglašenci ne bi mogli sodelovati na koncertih in drugih javnih nastopih.

* **Ljudsko vseučilišče** bo pričelo v ponedeljek 12. t. m. zopet z rednimi predavanji, ki se bodo vršila kakor doslej ob ponedeljkih ob 20. na deški meščanski šoli. Prvi bo predaval znani naš umetnik g. akad. slikar Božidar **Jakac** o svojih »Vtisih v Ameriki«. Predavanje bo spremljal zanimiv film. Vse občinstvo se vabi, da se udeleži tega prvega in zanimivega predavanja v čim večjem številu.

* **Ipavčevo ulico** so začeli te dni modernizirati. Dela vrši tvrdka »Obnova« iz Ljubljane. Najprej bodo cesto planirali ter zgradili močno betonsko cestišče, kakor je določeno s sklepom banske uprave ter mestne in okoliške občine. Stroške nosijo banska uprava in obe občini.

* **Cvetlični dan** priredi Kolo jugoslovanskih sester v Celju v nedeljo 11. t. m. dopoldne po mestnih ulicah. Dobiček je namenjen šolski kuhinji ter nabavi hrane za revne sloje.

* **Borza dela v Celju** išče 5 poljskih delavcev, 4 čevljarje, 3 hlapce h konjem, po 1 oženjenega majarja brez otrok, hlapca k govedu, kleparja, kovača, mizarja, sodarja, krojača, mesarja, slikarja, 3 mesarske, 2 mizarska po 1 kamnosešekga, krojaškega, fotografskega vajenca, 12 kmetskih dekel, 4 služkinje, 3 poljske delavke, 2 gostilniški kuharici, po 1 likarico, natakarico, kuharico, sobarico, postrežnico, šiviljsko vajenko.

* **Prvenstvena nogometna tekma.** V nedeljo 11 t. m. popoldne bo na Glaziji prvenstvena nogometna tekma med SK Celjem ter SK Šoštanjem.

* **Aretacija.** Policija je aretirala nekega 40-letnega elektrotehnika Franca Lorgarja iz Griž radi tatvine. Izročili so ga sodišču.

* **Nezgode.** 43-letno ženo žagarja Nerat Nežo iz Nove vasi pri Celju je neki moški napadel ter ji z nekim predmetom zadal tako močan udarec na levi kolk, da so jo morali prepeljati v javno bolnico. — Dve in pol letni sinček posestnika Jože Špegu iz Studenec pri Veliki Pirešici je 5. t. m. prišel pod voz, ki ga je težko poškodoval po vsem telesu. Otroka so oddali v javno bolnico.

Maribor

m **Gostje pri ustanovitvi »Ognja«.** K ustanovitvi mariborskega društva za upepeljevanje mrličev »Ognja«, ki bo v soboto 10. oktobra ob 19·30 uri v dvorani hotela »Zamorec«, so javljeni odlični zastopniki sorodnih društev. Predvsem bo zastopano centralno jugoslovansko društvo »Ogenj« v Beogradu po tajniku g. Savi Djordjeviću, publicistu v Beogradu, in zagrebški »Ogenj« po odborniku g. dr. Šternu. Tudi graško društvo »Flamme« pošlje zastopnika in bržčas tudi društvo »Krematorium« iz Prage. Delegata iz Beograda in Zagreba se pripeljeta v soboto popoldne z beograjskim brzovlakom. Vabljeni so zlasti tudi člani iz vseh krajev Dravske banovine, ki so se zadnje mesece prijavili in vsak prijatelj stremljenj društva »Ognja«. Na sporedu občnega zbora je tudi kratek referat o pomenu in utemeljenosti sežiganja mrličev.

m **Razstava mesta Maribora.** Opozarjamo na današnjo otvoritev razstave mesta Maribora v bivši kavarni »Park« ob 11·30.

m **»Zemlja solnca«** je ena izmed onih operet, ki je na odru doživela večji uspeh kot v zvočnem filmu, in to vkljub krasnemu Tauberjevemu petju. Nedvomno je postala po »Grofici Marici« največji operetni »šlager« sedanjosti in so jo povsod ponavljali pred nabito polnimi hišami. Mariborska premiera tega dela, ki bo obenem prvič vprizorjeno v Jugoslaviji, bo tekom prihodnjega tedna. Režira Dj. Trbuhović, dirigira Herzog, glavno tenorsko partijo poje na novo angažirani tenorist g. Sancin.

m **Koncert Svetozarja Banovca.** Opozarja se ponovno na prvi mariborski nastop odličnega koncertnega pevca Svetozarja Banovca, ki poje pri nas v petek dne 9. oktobra, in sicer svoj amerikanski program. Prodaja vstopnic se je že pričela, in sicer pri ge. Brišnik in g. Höferju.

m **Esperantski kurz.** Esperantski klub priredi letos štirimesečni tečaj za esperanto. Tečaj bo v dekliški šoli v Cankarjevi ulici. Interesenti naj se zglasijo v omenjeni šoli 15. t. m. ob 19. uri.

m **Samaritanski tečaj Rdečega križa.** V torek zvečer se je otvoril samaritanski tečaj Rdečega križa ob prisotnosti 47 udeležencev. Tečaj bo vodil ravnatelj splošne bolnice dr. Vrečko z osmimi zdravniki, administrativno pa vadniški učitelj Ravter. Predavanja bodo vsak torek in petek od 18.30 do 20. ure. V oktobru bo pouk teoretičen, v novembru pa praktičen.

m **Izlet k Šmarjeti ob Pesnici.** Srezka N. O. priredi v nedeljo dne 11. oktobra za občinstvo izlet k Šmarjeti, kjer nastopi ob 15. uri Sokolska četa s telovadbo in pevskim zborom, na kar sledi prosta zabava s srečolovom na grozdje itd. Izletnikom bode ob ¼ na 15. uro na Grajskem trgu na razpolago omnibus, vožnja tja in nazaj po 10 Din, za otroke do 10. leta polovica, odhod ob pol 15. povratek iz Šmarjete ob 19. uri, oziroma na vseobčo zahtevo pozneje. Prijave v pisarni N. O. v Grajski ulici 5 v nedeljo od 10. do 12. ure. Ne odlagajte na zadnji trenutek, da bo možno najeti še drugi omnibus.

m **Kinematografi.** Grajski kino predvaja od danes dalje cirkuški film »Sence cirkusa«, kino Union pa nemško vojaško humoresko »Doni Juani garnizije«.

m **Za brezposelne.** Pri borzi dela v Mariboru dobi dela: 5 hlapcev, 3 pastirji, 4 viničarji z družinami, 3 mesarji, 3 poljski delavci, 4 tapetarji, kolar, 3 krojači, 3 čevljarji, sedlar, kovač, kotlar, mlinar, 3 navadni delavci, več obrtnih vajencev, 8 kmečkih dekel, 2 kmečki gospodinji, 5 strojnih pletilj, hišna šivilja, šivilja za perilo, plačilna natakarica, servirka, natakarica, kuharica za dijaško menzo, kuharica za ročnike, varuška, vzgojiteljica, 9 kuharic pri zasebnikih, 21 služkinj, 4 postrežnice, 3 šiviljske, 3 pletiljske, 2 modistovski in 1 trgovska vajenka.

m **Kje bi se preskrbel s špiritom in kisom za vlaganje? Samo pri tvrdki Jakob Perhavec,** Gosposka ulica 9 1492

m **Mali trg.** Na včerajšnjem trgu je bilo 5 voz krompirja, zelja in druge zelenjave, 17 voz sadja, 2 lesnine in lončevine, 600 glav perutnine, 5 voz sena in 4 voze otave. Cene mesa, zelenjave in sadja so zopet padle. Jabolka, hruške in grozdje se je prodajalo po 3 do 5 Din kg. Pač pa so se podražila jajca in so stala 1·25 Din. Kostanji so se prodajali po 2 do 2·50 Din, pečeni pa po 6 Din liter. Seno je stalo 75 do 80 Din, otava pa 65 do 75 Din q.

m **Padec.** 9-letni posestniški sin Albin Petek je padel v torek doma v stanovanju in si zlomil desno roko nad zapestjem. Prepeljali so ga v bolnišnico.

m **Aretacije.** V torek sta bila aretirana Georgij S. radi razgrajanja in Marija K. radi vlačuganja.

m **Tihotapci.** Naši vrli obmejni orožniki v Št. Ilju so zopet pokazali svojo neumorno spretnost in čuječnost. Kaplar Ignacij Skočir in njegov tovariš Šolar sta zajela na meji in v Košakih tri tihotapce svile.

m **Tatvina kolesa.** Vpokojenemu železničarju Antonu Pucu je v noči na torek ukradel neznanec iz dvorišča gostilne »Pri Vipavcu« v Frankopanovi ulici staro kolo, vredno 500 dinarjev.

Obsodba izkoriščevalca

Včeraj se je zagovarjal pred tukajšnjim okrožnim sodiščem 35-letni Slavko Grčar, ki se je potom oglasa seznanil z neko šiviljo v Studencih, kateri je z obljubo zakona zapravil vse prihranke in opremo. Obsojen je bil na osem mesecev strogega zapora in izgubo častnih državljanskih pravic za dobo treh let.

Ptuj

p **Tatvina.** Pri tukajšnjem mestnem pogrebnem zavodu se je že dalje časa opažalo, da zmanjkujejo sveče, ki se rabijo pri pogrebih iz zaloge. Sum je padel na hlapca Franca Lazar, ki je imel pristop v shrambo, kjer so se nahajale sveče. Da je bil sum upravičen, se je pokazalo pri hišni preiskavi v Turskem vrhu, kamor je Lazar nosil sveče, kjer ima svojo hišo. Zaplenilo se je tamkaj 1 kg sveč, ki so — kakor se je ugotovilo — bile odnešene iz zaloge. Kam je spravil Lazar ostalo količino sveč, se ni moglo ugotoviti. Preiskava je v teku in je zadeva prijavljena tudi sodišču.

p **Težka telesna poškodba:** V Gruškovju živi 36 let star posestnik Jurij Pernek, nepoboljšljiv zakonski mož, ki pretepa svojo precej starejšo ženo Marijo, kakor mlatilci snopje. Komaj je prestal radi tega 4 mesece zapora, je siroto zopet s kolom tako premlatil, da leži težko poškodovana in da ni niti sposobna za prevoz v bolnico. Zdravniki so morali na dom, da ji nudijo prvo pomoč. Vzrok pretepa je vedno eden in isti, namreč zapravil ji je vse premoženje in sedaj pa mu je v breme. Ta vzor moža — junaka se je naznanilo sodišču in je upati, da sedaj ne dobi 4 mesece, ampak da bo sodišče tega divjaka tokrat eksemplarično kaznovalo, da mu mine volja nemočo ženo na tak bestijalen način pretepati.

p **Živinski sejem** dne 6. t. m. je bil zelo dobro obiskan. Nad 800 glav živine je bilo prignano. Kupčija je bila živahna in sicer je bilo nad eno tretjino prignane živine prodane. Cene so bile iste, kakor pri zadnjem sejmu.

p **Sadna razstava.** Priprave za I. banovinsko sadno razstavo, ki se otvori 11. t. m. so v polnem teku. Tečaj za sortiranje in pakovanje sadja je pričel 5. t. m. Prijavilo se je 22 tečajnikov, kar je dokaz, da se naši kmetje zelo zanimajo za razstavo in je pričakovati tudi velike udeležbe.

Gornja Radgona

Sokolsko društvo vabi vse članstvo k prvemu predavanju, katerega bo priredil prosvetni odsek danes v četrtek 8. oktobra ob 20. uri v 5. razredu tukajšnje državne osnovne šole. Tema: Sokolska ideja. Zdravo!

Sv. Rupert v Slov. goricah

Strelska družina. Pred kratkim je tukajšnja Sokolska četa ustanovila strelsko družino. V nedeljo 11. t. m. ob 14. bomo na slovesen način otvorili strelišče. Poset so že obljubili zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Zato vabimo k udeležbi vse sosedne bratske edinice ter strelce sosednih družin. Sosedne čete prosimo, da ne prirejajo 11. t. m. nobenih veselic itd., temveč naj vsi obiščejo nas! Zdravo! Načelnik.

Št. Jurij ob južni železnici

Sadjarska razstava. Kmetovalce, ki bi radi na razstavi Sadjarskega in vrtnarskega društva v nedeljo 11. t. m. razstavili svoje sadje, opozarjamo, naj prinesejo sadje, namenjeno za razstavo, do p e t k a, 9. t. m. k šolskemu upravitelju g. Žagarju.

Obrtnonadaljevalna šola. Pouk v obrtno nadaljevalni šoli se je že pričel in opozarjamo mojstre, naj pošiljajo redno svoje učence k pouku.

Slovenjgradec

Gradbeno gibanje. Lično hišico si je postavila gdč. Adela Druškovič ob železniškem tiru. — Tretjak Franc, lesni trgovec, si je postavil zraven tovarne meril obširno stanovanjsko hišo, ki je v okras že itak lepi okolici. — Novi betonirani most, ki ga gradi stavbena tvrdka Grein ob Celjski in Trstenjakovi ulici, je že skoraj dograjen in bo kmalu izročen prometu. — Nova tovarna pri postajališču je tudi že končana in se že montirajo stroji in tako bomo imeli pri nas že peto tovarno kljub temu, da naše mesto ni največje. Nova tovarna za železne izdelke je edina te vrste na Balkanu in bo znatno ublažila brezposelnost.

Nesreča. Znanemu hlapcu Gregi pri hotelu Goll je padel sod na prste noge in mu zmečkal palec in odtrgal noht. Ostal je zaenkrat v domači oskrbi.

Osebna vest. Na tukajšnjo osnovno šolo je imenovana učiteljica S m o l n i k a r Josipina iz Prekmurja.

Novo mesto

Smrt zaslužnega moža. Včeraj so z velikimi slovesnostmi položili k večnemu počitku najstarejšega kapiteljskega kanonika Antona **Žlogarja.** Prejšnji teden še čvrst in zdrav, je po nekajdnevnem bolovanju odšel v večnost. Pokojni kanonik Žlogar je bil markantna osebnost po zunanjosti in po značaju. Telesno orjak, duševno nič manj. Udejstvoval se je na kulturnem in gospodarskem polju z veliko vnemo in vidnimi uspehi. V težki avstrijski dobi je bil tajnik narodno-obrambne Ciril Metodove družbe, kar mu je nakopalo jezo takratnih nemških in nemškutarskih mogotcev ter mu povzročilo nekatero bridko uro. Vse pa je mož prenašal stojično in ni spremenil svoje življenske smeri. V literarnem delu ga najdemo kot avtorja mnogih nabožnih knjig. Pred časom je več let urejeval lokalni tednik »Dolenjske novice«. Pisal je v številne liste in revije. Kot gospodar se je izkazal z večletnim vodstvom kandijske hranilnice in posojilnice. V kapitelju je do svoje smrti opravljal gospodarske posle. Kot duhovnik neoporečen, kot cerkveni govornik priznan in kot Jugoslovan tih, a vnet. Značilno, da je še prav pred kratkim v kapitlju napil svojemu kralju in srečni Jugoslaviji. Naj počiva v miru in časten mu spomin!

Nesreče. France Turk, posestnik na Selih pri Zajčjem vrhu, je kolovratil ponoči domov. V temi je zavil s poti ter padel v bližnjo sušilnico in se močno potolkel po obrazu. — Drvar pri »Jugolesu« v Sredgori, Mile Prpić, je obsekaval hlod. Pa mu je spodletela sekira in se je vsekal v levo nogo. — Notranje poškodbe je dobil delavec Andrej Trojar. Pri spuščanju drv v jarek ga je pritisnil močan hlod črez prsi. Vsi trije so morali v bolnico.

»Zalimana« rana. Šolarček Ljzek Picelj iz Soteske se je vsekal v koleno. Po stari kmečki navadi so mu rano zalepili z mizarskim klejem, da se je ustavila kri. Črez nekaj dni pa je začela noga otekati in se modriti, dečka so pripeljali v bolnico in veliko vprašanje je, ali mu bo mogoče rešiti nogo. Tu se zgledujte, brezskrbni ljudje!

Slovo. Po 17 letih nas zapušča te dni kolodvorska blagajnica gdč. Aleksa **Zupanova** ter odide v istem svojstvu na glavni kolodvor v obmejni Maribor. Gdč. Zupanova je bila prva blagajnica na novomeškem kolodvoru. Nastavljena je bila z otvoritvijo belokranjske železnice leta 1914 ter je tedaj prodala vozni listek tudi takratnemu železniškemu ministru. Bila je izvrstna delavka in sijajna družabnica, ki jo bo pogrešalo vse. Želimo ji tudi na novem mestu polno zadovoljstva!

Mozirje

Novice iz Mozirja. Letos se je tudi pri nas kmalu končala tujska sezija. Kakor povsod, je tudi tu letošnja hladna jesen odgnala zadnje letoviščarje. Pri tej priliki nekaj opazk k tukajšnjemu tujskemu prometu, vedno se čujejo glasovi o povzdigi tujskega prometa v naših letoviščarskih krajih, o potrebni udobnosti itd. Mozirje ima skoraj vse pogoje za uspešen razvoj turizma: lepa okolica, ugodno kopališče ob Savinji, zadosti udobnih stanovanj, izborne kuhinje. Predvsem bi bilo omeniti gostilno »Pri Pošti« in gostilno Majerhold, ker je lastnik prav okusno opremil 6 novih tujskih sob. Ima pa Mozirje par slabih strani in to predvsem silni cestni prah, ki se v poletnih dnevih v celih oblakih dviga od številnih avtomobilov, ki gredo skozi trg, in pa ne v mali meri tudi pomanjkanje vodovoda in kanalizacije. Letos se popravlja in regulira cesta iz Šmartnega ob Paki, zadnje železniške postaje v Savinjski dolini proti Mozirju. Dela se prav temeljito (moderen betonski most preko Trnave, ki je bil v nedljo svečano otvorjen), vsa dela vodi banovinski stavb. tehnik g. Jonke, vendar spričo velikega avtomobilskega prometa bi bilo potrebno, da se v poletnem času trgi in vasi oskrbijo s š[illegible]pilkami, da se vsaj malo omeji prašna nad[illegible]a. Tukajšnji krogi so že razpravljali o tlakovanju ceste skozi naš trg, načrt pa je, žal, padel v vodo, ker so bili določeni previsoki stroški. — Tudi sport se je pričel zadnje čase pri nas gojiti. V nedeljo 27. septembra sta nastopili na Brčkih travnikih moštvi S. K. Paka in S. K. Mozirje. Posebnega sportnega užitka gledalci niso imeli, zato pa je bilo temveč zabave in smeha. Posebno pri Mozirjanih je bilo opažati pravo začetništvo, dočim se je Pačanom poznalo, da se že bolje razumejo na žogo. V nedeljo 4. t. m. pa se je vršila na istem igrišču revanžna tekma istih moštev. To pot so bili Mozirjani (imeli so par gostov) mnogo boljši.

Zlata poroka

Maribor, 7. oktobra.

10. oktobra t. l. slavi v širši javnosti znani in priljubljeni g. profesor Josip **Fistravec** s splošno priljubljeno soprogo Ano redko slavje zlate poroke. Slavljenca, ki sta še pri najboljšem zdravju, živita od prevrata dalje v Mariboru, kjer je služboval g. profesor na realki. Njegova skromnost in pripravljenost, v dijaških krogih vsakemu in vselej pomagati, kot tudi njegova ljubezen do očje domovine so mu pridobili povsod prijatelje, ki se ga bodo tega dne gotovo radi spominjali. Slavljenca naj veselo preživita svoj zlati časni dan v krogu rodbine in prijateljev in naj jima bo usojeno dočakati še diamantno poroko!

Tombolsko tablico sta ponaredila in zadela tombolo

Gornja Radgona, 5. okt.

Vsaka tombola je pri nas vedno prav dobro obskana. Posebno mikavna pa je bila tombola v nedeljo 4. t. m. v mestu Radgoni, katero so priredili požarniki. Glavni dobitek je bilo popolnoma novo motorno kolo in torej ni čuda, če je to privabilo na tombolo obilo ljudstva iz vseh krajev.

Med upajočimi je bila tudi po domače »Štruklјeva« iz Boračeve pri Gornji Radgoni s svojim izvoljencem. Videč, da jima sreča ni mila, ker je bila izklicana in oddana že prva in druga tombola, sta se izmislila zvijačo. Na eno izmed tombolskih tablic sta prilepila že izklicane številke in jo s tem izpopolnila. Na tribuno jo je morala nesti Štruklova, ker je fantu zmanjkalo »korajže«. Že so ji hoteli izročiti tretjo tombolo, moderno nihalno uro, pa se je tombolska karta nekako čudno prijemala prstov, ker sta uporabljala lepilo, kakršnega potrebujejo mehaniki za krpanje zračic. Videč, da se goljufija ni posrečila, je fant pobegnil in prepustil dekleta orožnikom.

Slično falzificiranje tombolskih kart se je opažalo že delj časa na vseh požarniških tombolah v ljutomerskem srezu in so pri neki slični prireditvi sleparji neupravičeno dvignili 1.500 Din v gotovini.

Smrt stoletne starke

Imela je 11 otrok, najstarejši sin je star 66 let

Slovenjgradec, 6. oktobra.

Kakor znano, ima tudi naš kraj precej starih veteranov, ki so stari okrog 100 let. Te dni pa je zopet neizprosna smrt uničila življenjsko nit 101letni krepki kmečki materi Pačnik Antoniji iz Šmartna pri Slovenjgradcu, ki je bila kljub zelo pozni starosti do zadnjega čila in sveža: čitala je popolnoma brez očal, istotako tudi šivala. Bila je mati 11 otrok, izmed teh je bilo 9 fantov-vojakov. Najstarejši sin je star 66 let. Pogreb se je vršil ob polnoštevilni udeležbi tudi od daleč, saj je bila radi starosti znana celemu okraju. Počivaj v miru, ostalim naše najiskrenejše sožalje!

Sevnica

Naša sadjarska razstava ima krasne uspehe. Nedeljskemu ogromnemu obisku je sledil ponedeljski na grozdni razstavi. Prodali so 4672 kg grozdja od 1·25 Din naprej, to seveda pod raznimi pogoji. Kupcev za grozdje je bilo toliko, da je končno zmanjkalo ponudnikov in so se kupčije same ob sebi ustavile. Vsemu temu je že odpomoreno, ker so naši producenti šele sedaj spoznali pravo vrednost razstave. Veliko zanimanje je tudi za razstavljeno sadje. Kupčije se sklepajo seveda na debelo in drobno. Naši sadjarski razstavi se je v ponedeljek pridružila tudi Blanca, ki je glede prvovrstnih voščenk na najboljšem glasu. Sadje je pakirano v originalnih zabojih in kupec ima v nekaj minutah polne zaboje že na kolodvoru. Razstavi se pridružujejo vsak dan razni obrtniki s svojimi izdelki, ki so v zvezi s sadjarstvom.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna **»Franz Josefova«** grenčica do urejenega želodca in črevesja. Glavni zastopniki modernega zdravilstva za ženske so preizkusili, da **»Franz Josefova«** voda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. **»Franz Josefova«** grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 471

Zahvala.

Za vse izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli pismeno in osebno, ob smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

dr. Franc Jerala,

odvetnika v Škofji Loki,

kakor tudi za vse poklonjene vence in cvetje se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo.

Osobito smo dolžni posebne zahvale vsem društvom in korporacijam, zlasti Sokolskemu društvu in njegovemu pevskemu odseku, članstvu podružnice Slov. plan. društva, Mestnemu godbenemu društvu in Prostovoljnemu gasilnemu društvu, nadalje sl. oficirskemu zboru Škofjeloške garnizije, zastopnikom Advokatske komore, mestnega občinskega predstavništva, okr. posojilnice in vseh drž. uradov, stanovskim kolegom, vsem prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na zadnjo pot.

Z obveznostjo se tudi spominjamo dolžne zahvale g. dr. Lj. Merčunu za njegovo skrb za časa bolezni in preč. oo. kapucinom Gvardjanu in patru Otonu za tolažilne obiske v bolezni in smrti.

Vsem tisočera hvala. **ŽALUJOČI OSTALI.**

Vplivi angleške gospodarske krize na naše poljedelstvo

Nenadno preobraženje angleškega gospodarstva je povzročilo v svetovnem gospodarstvu nebroj raznih neprilik in nesoglasij med posameznimi gospodarstvi. Ustavitev zlatega standarda je posegla tudi preko mej britanskega polotoka in povzročila na denarnih tržiščih Evrope vrsto enakih ali sličnih varnostnih odredb za očuvanje nacionalne plačilne enote. Norveška, Danska in Švedska so sledile angleškemu primeru in ustavile zakonito zamenjavo papirja v zlato. Značilno je, da se Irska in tudi Egipt prav resno ukvarjata z zamislijo ločitve od svoje matične veljave, angleškega funta.

Konstantnost, ki je bistveni del denarja in ki naj služi kot vrednostno merilo, se je pri zlatu pokazala kot neodgovarjajoča kovina. Na svetu nahajajoče se množine zlata niso konstantne, predvsem pa te količine niso stabilne v porazdelitvi med posamezna narodna gospodarstva. Poleg tega ne narašča produkcija zlata v istem tempu, kakor se viša povpraševanje. Tako se je zlato po svoji vrednosti v relaciji z drugimi dobrinami izredno podražilo. In kljub temu obstoja v posameznih državah radi pomanjkanja drugega boljšega vrednostnega merila težnja po zopetni upostavi zlate podlage.

Povsod v svetovni trgovini je že od nekdaj obstojal trgovski običaj, da se notacije gotovih surovin in predvsem agrarnih pridelkov glase v angleških funtih. Po zadnji katastrofi funta pa se že prehaja iz šterlinskih notacij na dolarske.

Splošna gospodarska kriza je postala s krizo angleškega funta še bolj poostrena in zamotana, radi negotovosti tujih veljav, ki so bile vezane na angleški funt (primerjaj včerajšnji članek!). V premnogih državah so šterlinški krizi sledila povišanja diskontnih mer, razne devizne odredbe, omejitve svobodnega valutarnega prometa, otežkočenja pri nabavi deviz za inozemska plačila, poviški carinskih postavk, omejitve uvoza in kontingentiranje uvoza življenjskih potrebščin. S tem je zunanja trgovina posameznih držav zadobila povsem drugačno obliko, pa tudi svetovna trgovina se bo tej obliki prilagodila.

S takimi nujnimi državnimi ukrepi bo agrarni in tudi industrijski protekcijonizem bujno uspeval. Posamezne države se bodo v obrambo pretečih gospodarskih napadov še bolj zabarikadirale z nepremostljivimi carinskimi zidovi.

Mednarodni nivo cen surovin in posebno agrarnih pridelkov se bo radi posledic tega boja še nadalje nižal. Vsak trud na učvrščenju cene mora pod takimi pogoji postati brezploden. Interesi poljedelstva in industrije se bodo križali v poostrenem tempu. Že danes se čujejo glasovi v Avstriji in tudi Nemčiji po ponovni reviziji carinskih postavk poljskih pridelkov. Agrarni protekcijonizem severnega zelenega kadra zahteva prohibitivne mere za uvoz agrarnih pridelkov. Avstrijski Landbund je naslovil na zvezno vlado spomenico, v kateri poziva vlado, naj prepove sploh vsak uvoz poljskih pridelkov. Svojo zahtevko motivira z ekspanzijo industrije, ko bo morala svoje produkte vnovčevati doma radi carinskih zapor sosednih držav. Da bo avstrijski kmet konsumiral vse te produkte, ki so bili po prejšnjem stanju namenjeni izvozu, mora zvišati tudi svojo kupno silo. Ta pa se bo zvišala samo tedaj, če se kmečkemu sloju nudi večji zaslužek. Zadnji pa je mogoč samo z uveljavljenjem prohibicije.

Verjetno je, da bo naša domača industrija stavila slične zahtevke, kakor avstrijski agrarci. Interesi našega poljedelstva pa so vitalnega državnega pomena. Propagiranje gospodarskega patrijotizma, ki je koncem konca potrebno, naj se omejuje samo na one agrarne proizvode, ki jih pridelujemo sami, oziroma jih celo izvažamo. Tak gospodarski patrijotizem ima močno moralno ozadje in je pravica samoobrambe na gospodarskem polju. Nikakor pa se ne sme gospodarski patrijotizem izrabljati v škodo konsumenta samo zato, da se podpira tujega industrijalca, ki ima slučajno v naši državi postavljene tovarniške objekte, ki zaposlujejo peščico napol izstradanih domačih delavcev, obenem pa krmi z našim denarjem našemu narodu in naši državi sovražne elemente ter jih postavlja na najvišja mesta. Tak protekcijonizem, ki bi pomagal samo debeliti mastne dividende, ki itak potujejo preko naše državne meje, bi pomenil gospodarski samomor. Zato bo naloga naše trgovinske politike, da uredi trgovinske odnošaje z našimi glavnimi uvoznimi državami, posebno industrijskimi tako, da bodo v prvi vrsti vpoštevani interesi našega poljedelstva, kajti če bomo mi prihajali z umestnimi predlogi si bomo tudi pri kontrahentih priborili potrebno uvidevnost. Stalno in vedno moramo imeti pred očmi dejstvo, da zavračamo v naši državi obstoj industrijskega protekcijonizma, posebno za one panoge, ki nimajo eksistenčnih pogojev, da pa obsojamo ravnotako vsako agrarno protekcijonistično delovanje v onih državah, v katerih so pogoji agrarnega snovanja neutemeljeni.

Vplivi angleške gospodarske krize silno vplivajo na svetovno gospodarstvo in bodo odjeli tudi v našem narodnem gospodarstvu v direktni ali indirektni obliki. Naša zunanjetrgovinska delavnost bo gotovo doživela velike zapreke. Te zapreke se dejansko tudi že pojavljajo. Italija je po polomu funta pri žitaricah takoj reagirala in zvišala carinske postavke na trikratno današnjo produkcijsko ceno. Francija je uvedla kontingentiranje za nekatere važne agrarne proizvode. Češkoslovaška je tudi nekaj navrgla, Nemčija in Avstrija se pripravljata na ta posel. Anglija je že ob pričetku novega stanja prešla od svobodne trgovine k zaščitnim carinam.

Naloga naše trgovinske politike, da se temu najnovejšemu manevru industrijskih držav postavi v bran, naj bo povsem drugačnega značaja, kakor pa merila, s katerimi bi nekateri hoteli zadostiti svojim spekulativnim namenom v škodo splošnosti. Najprej umerjena beseda, saj bo ta v interesu industrijskih držav samih gotovo dosegla svoj namen, šele potem represalije in še te samo za luksusno blago in na one proizvode, ki jih sami produciramo v dovoljni množini.

Gospodarske vesti

× **Oddaja zakupa nove kolodvorske restavracije na postaji Grosuplje** se bo vršila potom licitacije dne 20. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

× **Prodaja lesa.** Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 19. oktobra t. l. ponudbo glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

× **Prodaja.** Dne 20. oktobra t. l. se bo vršila pri upravi III. oddelka zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu licitacija glede prodaje raznih odpadkov od sukna, platna, usnja, krzna, železa, pločevine itd. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti upravi.)

× **Apno za gnojenje vrtov.** Sedaj v jeseni, ko pospravimo z vrtov vso zelenjavo in vse prazne gredice globoko preštihamo, je najpripravnejši čas, da jih obenem gnojimo z apnenim prahom. V ta namen vzamemo na 1 m² prostora 8—10 dkg sprašenega apna, ki ga potrosimo po vrhu obdelane zemlje. Apnenje vrtne zemlje naj se ponavlja vsaj vsake 3—4 leta, kar silno dobro učinkuje nele na razkrajanje zemlje, temveč jo tudi pomnoži na važni redilni snovi, t. j. apnu ter jo obenem razkuži. Posestnike vrtov opozarjamo, da zbira naročila za sprašeno apno sedaj Kmetijska družba v Ljubljani in to po najnižji ceni. Interesenti naj se čimpreje priglasijo.

× **Kdor hoče svoje namizno sadje dobro prodati,** naj ga pošlje na veliki sadni sejem, ki bo v Ljubljani od 25. do 27. t. m. Priglasila za ta sejem sprejema še do 12. t. m. Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani, Resljeva cesta št. 24. Ondi se dobe tudi vsa pojasnila. Člani SVD in podružnice so posebno poklicane, da se udeleže s svojim pridelkom oziroma s pridelkom svojih članov te prireditve. Poglejte še enkrat določbe, ki so objavljene v 9. številki »Sadjarja in vrtnarja« na strani 157!

× **Sadna razstava in naše sadjarske podružnice.** Sadni sejem, ki bo trajal od 25. do 29. oktobra t. l. v Ljubljani, bo nudil najlepšo priliko, da se ga udeleže tudi naše sadjarske podružnice in da pokažejo pri tej priliki, koliko so storile v posameznih okrajih za povzdigo naše sadne trgovine, ki je eden glavnih ciljev teh organizacij. Ni zadosti, da pospešujemo samo razvoj sadjarstva, glavno je, da skrbimo tudi za ugodno prodajo sadja. To je prvi in glavni pogoj za uspešni napredek sadjarstva. Zato pričakujemo, da se bodo odzvale vse tiste sadjarske podružnice, ki imajo letos v svojem okolišu dosti sadja, pa jim manjka dobrih odjemalcev.

× **Ustavitev izplačil Comtoir Lyon Alemand.** Comptoir Lyon Alemand je v petek ustavila izplačila. S strani direktorija se zanikajo vsake informacije o vzrokih ustavitve izplačil. Nemški gospodarski krogi, ki so na obstoju bančnega zavoda interesirani, povdarjajo, da je ustavitev samo prehodnega značaja.

× **Posojilo B. M. P. banke.** Havas poroča iz Berlina, da bo viceguverner Federalne rezervne banke predlagal B. M. P. v Baslu za časa njenega zasedanja upravnega odbora dne 12. t. m., naj se zaključi posojilo v višini ene milijarde dolarjev v korist B. M. P. To posojilo bi bilo vpisano za dve tretini v Ameriki, za eno tretino pa v Franciji. Posojilo naj bi služilo v podkrepitev finančnega stanja posameznih držav. Predvsem naj bi se posojilo nudilo Nemčiji in Angliji.

× **Kjer je velik kup, denar sam narašča.** Iz Ersena, malega mesta na francosko-belgijski meji poročajo, da so tam našli staro klet, v kateri je bila skrita velika množina zlata. Zaklad so našli na podlagi zapiskov nekih starih zgodovinarjev. Največjo zaslugo, da so našli zaklad, ima opat tamošnjega samostana Lebrun. Računajo, da bo presegalo najdeno zlato vrednost 100 milijnov frankov.

× **Carinski zidovi Italije.** Generalna direkcija italijanskih carin je predložila ministrskemu svetu rezultate uvoza žitaric za mesec september. Uvoz se je po teh podatkih znižal napram lanskemu letu za 1,483.000 q. Generalna direkcija pa je zamolčala, da plačuje italijanski konsument slabo moko po L 2·80 za kg (8·40 dinarjev).

Borzna poročila

dne 7. oktobra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 7. oktobra. Amsterdam 2257·28 do 2264·12, Bruselj 783·96—786·32, Curih 1098·45 do 1101·75, London 216·27—223·77, Newyork 5591·01—5608·01, Pariz 220·79—221·45, Praga 165·86—166·36, Trst 283·02—289·02.

Zagreb, 7. oktobra. Amsterdam 2257·28 do 2264·12, Bruselj 783·96—786·32, London 216·28 do 217·09, Milan 283·62—284·52, Newyork kabel 56·0201—56·1901, Newyork ček 55·9101 do 56·0801, Pariz 220·79—221·45, Praga 165·86 do 166·36, Zürich 1098·45—1101·75.

Beograd, 7. oktobra. Amsterdam 2257·28 do 2264·12, Bruselj 783·96—786·32, Curih 1098·45 do 1101·75, London 216·27—223·77, Milan 283·02 do 289·02, Newyork 5591·01—5608·01, Pariz 220·49—221·45, Praga 165·86—166·30, Varšava 620·55—633·55.

Dunaj, 7. oktobra. Amsterdam 286·60, Bruselj 99·35, Bukarešta 4·265, London 27·10, Madrid 64·30, Milan 36·25, Newyork 709·95, Pariz 27·05, Praga 21·035, Sofija 5·1445, Stockholm 163·70, Kopenhagen 155·70, Varšava 79·53, Zürich 139·35.

Curih, 7. oktobra. Pariz 20·09, London 20, Newyork 509·87, Bruselj 71·50, Milan 26·10, Madrid 46, Amsterdam 205·75, Berlin 116·25, Stockholm 118, Oslo 116, Kopenhagen 115, Sofija 3·70, Praga 15·10, Varšava 57, Budimpešta 90·025.

Vrednostni papirji

Zagreb, 7. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 62—68, voj. škoda ar. 295—300, kasa 300 bl. (300), dec. 310—313 (312), 4% agr. obv. 40 bl., 7% Bler 52—55 (53), 8% Bler 55·75—56 (55—56), 7% pos. hipot. b. 58—63, 6% begl. 44—46 (45). — Banke: Poljed. 46—47, Hrvatska —·—, Praštediona 957·50—960 (957·52), Union 135 bl., Jugo 67—68 (67), Obrtna 36 d., Srpska 187—188, Ljublj. kred. 115—118, Medjunarodna 68 d. — Industrija: Našice 680 bl., Gutt. 110 bl., Šečerana Osijek 160 do 170 (160), Trboveljska 190—200 (190), Slavonija 200 bl., Vevče 110—115 (110), Danica 60 blago, Pivo Saraj. 190 bl., Drava 185 d., Brod vagon 55 bl., Ragusea 290 bl., Jadranska 440 blago, Oceanija 190 blago.

Dunaj, 7. oktobra. d. V privatnem prometu so danes valute omahovale. Dolar je v jutranjih urah močno padel na 810, kasneje pa se je zopet popravil. Popoldne so bili ti-le tečaji: Dolar 835, švicarski frank 163, nemška marka 187, funt 32, češkoslovaška krona 24. V privatnem prometu z vrednostnimi papirji so se prodajale prioritete Dunav-Sava-Adria po kurzu 79. Sicer pa je bil privatni promet v akcijah malenkosten in miren.

Žitna tržišča

Novi Sad, 7. oktobra. Pšenica: sremska 2% 225 zaklj. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenca: neizpremenjena. Promet: skupno 36 vag.

Budimpešta, 7. oktobra. Tendenca čvrsta. Promet: omejen. Pšenica: dec. 9·50—9·52, marc 10·40—10·66 (10·65—10·66). Rž: marc 10·70 do 10·81 (10·72—10·75). Koruza: maj 12·60 do 12·65 (10·62—10·65).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenca mlačna, brez prometa.

Dobave.

Direkcija državne železarne Vareš sprejema do 14. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 2400 kilogramov kave, 6000 kg svinjske masti in 10.000 kg riža.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 15. oktobra t. l. ponudbe glede dobave orodja, 600 kg masti za jamske vozičke in 150 kg cunj za čiščenje.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 19. oktobra t. l. ponudbe glede dobave delov za jamske vagonete in glede dobave zavor.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 19. oktobra t. l. ponudbe glede dobave lesa.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 13. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 1800 kg krp za čiščenje in 20.000 kg katrana; do 15. oktobra t. l. glede dobave 2000 komadov metel in 500 komadov krtač za ribanje; do 17. oktobra t. l. glede dobave 2091 m² jutinega platna.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za tOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Sport

Mariborski zimskosportni podsavez

Mariborski zimskosportni podsavez sklicuje svoj II. redni občni zbor v Mariboru, lovski sobi hotela Orel, dne 17. oktobra 1931. ob 20. uri. Dnevni red občnega zbora: 1. Pozdrav predsednika; 2. Čitanje zapisnika I. rednega občnega zbora; 3. Poročilo tajnika, tehničnega odbora (smučanje, sankanje, drsanje), blagajnika; 4. Poročilo nadzorstvenega odbora; 5. Volitve: upravni odbor, nadzorstveni odbor, razsodišče; 6. Določitev službenega glasila; 7. Določitev podsaveznega prispevka; 8. Predlogi podsaveznih članov; 9. Slučajnosti. — Člane opozarjamo na podsavezna pravila, objavljena v Sportnem listu štev. 33 z dne 14. okt. 1930. V smislu § 14. podsaveznih pravil se vrši občni zbor v slučaju nezadostne udeležbe pol ure kasneje ob vsaki udeležbi navzočih delegatov. Delegati morajo predložiti pooblastila z navedbo onega, ki ima glasovalno pravico. Vsak član ima pravico poslati dva delegata. Vsak član ima eden glas, ne oziraje na število verificiranega članstva, a za vsakih 20 verificiranih članov še po eden glas. Predlogi za občni zbor se morajo dostviti upravnemu odboru vsaj 8 dni pred občnim zborom. Računamo na poinoštevilno udeležbo. Razmotriva se naj dovršeno delo ter se naj podajo smernice za bodoče delovanje. — **Mariborski zimskosportni podsavez.**

Pšenico domačo samo od producentov **kupuje** in mlinom **prodaja** za račun **»Prizada«**

Gospodarska zveza, Ljubljana

Holandske gomolje 2182
hiacint, tulipanov itd. v 130 vrstah po imenih nudi
Sever & Komp.
Ljubljana, Gosposvetska 5

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

KONCESIONIRANA PRIKROJEVALNA ŠOLA ZA **ŠIVILJE IN KROJAČE**
Krojni vzorci se izdelujejo točno po journalu in meri.
Pojasnila daje lastnik
T. Kunc, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 4/II
2084

Stavbne nasvete
daje tehnični biro „Tehna", Ljubljana, Mestni trg 25-I. 507

Zimski plašči zadnje mode
najceneje le pri 2207
Drago Gorup & Co.
Ljubljana, Miklošičeva 16, I. nadstr.

UNIFORME
vseh vrst izdeluje, vse uniformske potrebščine in dežne plašče v zalogi Simon Klimanek, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6. 2198

Klobase, pečenice, krvavice, vsak petek soboto in nedeljo prvovrsten pristen domač izdelek samo v gostilni **„Pod Skalco"**
Izvrstna vsakovrsta pijača in razna jedila po najnižjih cenah. Vsak večer tudi godba — glasovir. Se priporoča
restavrater **Briški**
2229

Sveže najfinejše norveško
ribje olje
iz lekarne Dr. G. PICCOLI-ja v LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam. 324

Nogavice, rokavice, volna in bombaž
najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Trajno vodno ondulacijo izvršuje z najnovejšim aparatom z delovanjem toka 8 do 10 minut ki ne peče. — Garancija podana. Cena solidna. Se najto oleje priporoča cenj damam frizer
CIRIL VAŠEL
Ljubljana, Novi trg (Turjaški trg štev. 2.
1762

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in so žalja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega nadvse ljubljenega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Ivana Bajžlja

zastopnika Zagrebške delniške pivovarne

kakor tudi za poklonjeno krasno cvetje in vence, se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni g. dr. Merčunu, Sokolu, Čitalnici, Ciril-Metodovi družbi, Gasilnemu društvu v Šiški, župniku g. dr. Novaku in končno vsem prijateljem in znancem, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V LJUBLJANI, dne 5. oktobra 1931.

Globoko žalujoči ostali.

Gledališče

K premijeri Lucerne

(Razgovor s kapelnikom Štritofom).

Kaj Te je dovedlo do tako romantične opere v teh neromantičnih časih?

Po »Borisu«, »Igorju« in »Snegurki« smo v operi čutili potrebo, postaviti na oder tudi markantno novejše češko delo. Takrat sem mislil na Novákov »Karlštejn«. Ko sem to v Pragi Nováku omenil, mi je svetoval »Lucerno«. »Karlštejn« da je preveč samo-češka in aristokratska zadeva, dočim se mu zdi »Lucerna« bolj splošna in ljudska. Pozneje sem čul »Lucerno« v prenosu ljubljanske radio-postaje. Takoj me je pritegnila k sebi s svojo močno invencijo in miloto. V Brnu jo je slišal tudi dr. Gavella. Citiram iz njegovega pisma: Včeraj sem čul to opero in moram takoj reči, da mi je neobičajno ugajala. To je najboljša moderna opera, ki sem jo v zadnjem času slišal. Oni, ki govore, da je to »fad« in »zanič«, so pravi pravcati muzikalni »klipani«. Orkestralni part je kolosalen in vrvi od finih muzikalnih misli in je v stalnem in živem kontaktu s sceno in pevcem. Za muzikalnega pevca mora biti milina to peti. Samo naravno se mora peti ali bolje rečeno melodično deklamirati v stalnem kontaktu z orkestrom. Za vsako frazo imaš v orkestru ne »spremljevanje«, temveč muzikalno paralelo ali odgovor ali odmev alj motiv ali kaj podobnega. Itd...

Menda vendar ne boš mislil, da je tudi »Himmelsstürmer« Gavella inficiran od nazadnjaškega romanticizma?

Da smo si na jasnem: ne samo romantika, tudi jazz, Stravinski, Weill etc., tudi »nova stvarnost« hočejo ustvarjati ugodja in neugodja, hočejo božati ali dražiti naše možgane. V tem smo »vsi glih«.

Kaj pa libreto?

Podlaga mu je Jiráskova pogumna gesta v »tistih časih«, t. j. v časih najhujšega avstrijskega terorja. Zato mislim, da bo tudi nam blizu in razumljiv. Točno vsebino dobiš v »Gledališkem listu«.

Kako si zadovoljen s kušnjami?

Prijatelj moj, mislim, da bom tudi jaz z vsem ansamblom stopil v krog revmatikov. Veš, kaj se pravi, študirati v napol razdejani hiši, med prahom in prepihom brzdati rebelante-sotrpine in zraven vendar židane volje biti? In vendar sem s potekom skušenj precej zadovoljen. Pa ne boj se: prepih in prah se že umikata premijeri.

Slavko Osterc.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer

Četrtek, 8. oktobra: Zaprto
Petek, 9. oktobra: Pritličje in prvo nadstropje. Red A.
Sobota, 10. oktobra: Takšna je prava. Red C.
Nedelja, dne 11. oktobra: Kralj na Betajnovi. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.

Četrtek, 8. oktobra: Laterna (Lucerna), premijera. Izven.
Petek, 9. oktobra: Zaprto.
Sobota, 10. oktobra: Viktorija in njen huzar, opereta. Premijera. Izven.
Nedelja, 11. oktobra: Vijolica iz Montmartra, opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 12. oktobra: Simfonični koncert opernega orkestra v Unionski dvorani. — Izven.

V četrtek, dne 8. oktobra ostane Drama zaprta. — V petek pa bo vprizorjena Nestroyeva veseloigra »Pritličje in prvo nadstropje« za red A.

Prihodnja dramska premijera bo v sredo, dne 14. t. m. V režiji g. Debevca se vprizori trodejanska igra s prologom »Vest«, ki jo je napisal Maurice Rostand.

Operna premijera. Drevi bomo imeli prvo operno premijero letošnje sezone. Na Jiraskov tekst je komponiral slavni češki skladatelj Novak opero, ki je na Češkem izredno priljubljena, odprla pa si je tudi več zunanjih odrov. O postanku dela pravi skladatelj sam to-le: Ko sem spoznal Jiraslovo dramo, sem bil očaran in sem si jo takoj predstavljal kot opero. A mojster Jirasek, ki mi je bil sicer zelo naklonjen, ni dal dovoljenja za komponiranje. To me je tako zadelo, da skoro leto dni nisem bil za nobeno delo. Ko je mojster zvedel, kakšen udarec mi je dal s svojo odločitvijo, je naposled le privolil za komponiranje »Laterne«. Dobil sem libreto, ki ga je napisal dr. Jelenik in sem šel takoj na delo in prva slika je bila v eni sapi skicirana. Naprej pa nisem mogel. Minuli so meseci in nisem mogel napisati note. Konečno sem rekel pred Božičem leta 1922: »Izdelaj vsaj skicirani začetek.« Šel sem zopet na delo, delal podnevi in ponoči in v 6 tednih je bila cela opera skicirana. Nato sem dobil bolezen v očeh in sem moral enemu svojih učencev štiri mesece diktirati partituro. Premijera je bila maja 1923 v Pragi. Od tega dne dalje je bila izvajana v vseh čeških operah in pokojni skladatelj Oskar Nedbal je rekel, da bo postala »Laterna« ravno tako popularna kakor »Prodana nevesta«. Premijera bo ob 20. uri kot izven predstava. V glavnih vlogah nastopijo: ga. Gjungjenac-Gavella, ga. Thierryjeva, ga. Španova, ga. Kogejeva in gg. Janko, Gostič, Rumpelj, Kovač, Pugelj, Zupan, Magolič. Opero je naštudiral in jo dirigira kapelnik Niko Štritof.

»Viktorija in njen huzar.« Pavel Abraham je napisal opereto, ki je s svojimi šlagerji užgala na prvi mah in ki se danes poje vsepovsod in je izredno priljubljena. Ni čuda, ako je takoj po krstni predstavi, nad 100 gledališč poseglo svojimi šlagerji užgala na prvi mah in ki se po operiti »Viktorija in njen huzar«, ki jim prinaša danes polne blagajne. Kakor je bila preje priljubljena opereta »Grofica Marica«, tako jo je danes skoro popolnoma izpodrinila »Viktorija«. Premijera operete bo v soboto 10. t. m.

Na prvem simfoničnem koncertu letošnje sesone se bo izvajala Brahmsova druga simfonija. Brahms je zadnji izmed klasikov, Slovanom simpatičen že zato, ker je bil protektor in oboževatelj nesmrtnega Dvoraka. Živel je na Dunaju ter je imel pri kritiki in občinstvu velike uspehe. Drugo simfonijo je pričel pisati Brahms v poletju leta 1877 v Porečah ob Vrbskem jezeru. Naši kraji na Koroškem so ga prevzeli tako, da je bil ves navdušen in začel pisati delo, o katerem pravi sam, da zveni tako veselo in ljubko, kakor da bi bila napisana nalašč za mlad poročni par. Prvič so izvajali simfonijo v dunajski Filharmoniki 30. decembra 1877. leta z velikanskim uspehom in tretji stavek Allegretto so morali ponoviti. Po prevratu se je druga simfonija prvič izvajala v Ljubljani. Nastopi orkester 70 članov pod vodstvom skladatelja L. M. Škrjanca. Steber orkestra je operni orkester, sodelujejo pa člani orkestralnega društva Glasbene Matice in konservatoristi. Preprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani prosi svoje p. n. abonente, da vplačajo drugi obrok abonmaja do 14. t. m.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 8. oktobra: »Slaba vest«. Abonma C.
Petek, 9. oktobra. Zaprto.
Sobota, 10. oktobra: »Volpone«. Abonma A.
Nedelja, 11. oktobra: »Mayerling«.

Iz mariborskega gledališča. Danes v četrtek, 8. t. m. bo prva ponovitev Anzengruberjeve komedije s petjem »Slaba vest«, ki je pri svoji sobotni premijeri naletela na kar največje simpatije občinstva. Dejanje te komedije, ki je opremljena z prleškimi narodnimi pesmi, je zelo dramatično in zabavno. Abonma C. — V soboto 10. t. m. se bo vprizorila klasična komidija angleškega pisatelja Ben Jonsona, sodobnika Shakespearja, »Volpona«, ki je zelo duhovita satira na pohlepnost po denarju, skopuštvo in pohoto, v nedeljo, 11. t. m. bo prva repriza zgodovinske žaloigre francoskega pisatelja Claude Aneta »Mayerling«.

Radio

Ljubljana, četrtek, 8. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 19.00 dr. Bajec: Italijanščina. 19.30 dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 20.00 Zlatko Najžer: O ustroju materije. 20.30 Orgelski koncert msgn. Stanko Premrla. 21.30 Samospevi g. Janka, čl. nar. gled. 22.15 Magistrov šramel kvartet izpod Šmarne gore. 22.45 Poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, četrtek, 8. oktobra. 11.05 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.35 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne melodije. 17.30 Narodne pesmi. 18.00 Jazz. 19.30 Francoska ura. 20.00 Medicinsko predavanje. 20.30 Ljubljana. 22.30 Dnevne vesti. 22.50 Radio orkester.

Zagreb, četrtek, 8. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Plošče. 18.30 Novice. 19.15 Francoska ura. 19.45 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Ljubljana.

Praga, četrtek, 8. oktobra. 12.35 Moravska Ostrava. 14.10 Plošče. 17.35 Mladinska ura. 19.40 Poljudna glasba. 20.20 Prenos iz studija. 22.15 Kino. koncert.

Ljubljana, petek, 9. oktobra. 11.30 Šolski radio: Uvod v praktične vaje o pravilni izgovarjavi slovenščine. 12.15 Plošče. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 18.00 dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 18.30 Gdč. Humek: O vegeterijanski prehrani. 19.30 Kneževič Moralna moč sokolstva. 20.00 dr. O. Reja. Vspon na Mt. Blanc. 20.30 Prenos iz Beograda. 22.30 Čas, vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, petek, 9. oktobra. 12.05 Radio orkester. 13.35 Dnevne vesti. 15.30 Plošče. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne melodije. 17.30 Šlagerji. 18.00 Popoldanski koncert. 20.00 Sokolsko predavanje. 20.30 Življenje in smrt Enrica Caruso. 22.30 Dnevne in sportne vesti. 22.50 Radio orkester.

Zagreb, petek, 9. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Kvartet. 18.30 Novice. 19.45 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Beograd. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Lahka glasba.

Praga, petek, 9. oktobra. 17.05 Kvartet. 19.20 Poljudni večer. 20.25 Religiozno petje. 21.00 Večerni koncert. 22.20 Plošče.

Ljubljana, sobota, 10. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 B. Hrovat: Poslanstvo kulturnega filma. 19.00 Ga. Orthaber: Angleščina. 19.30 Bogo Pleničar: Šah. 20.00 Spoznavanje blaga v specerijski in manufakturni stroki. 20.30 Sušaški večer — Prenos s Sušaka s sodelovanjem pevskega društva »Jeka« (govora mest. župana in župnika). 22.15 Salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sobota, 10. oktobra. 11,05 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.35 Dnevne vesti. 16.00 Koncert. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Radio orkester. 19.30 Predavanje. 20.00 Violinski koncert. 20.30 Prenos s Sušaka. 22.00 Dnevne vesti. 22.20 Sprehodi po Evropi.

Zagreb, sobota, 10. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Radio orkester. 18.30 Novice 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Prenos iz Sušaka. 22.00 Novice in vreme. 22.10 Plesna glasba.

Praga, sobota, 10. oktobra. 12.35 Bratislava. 14.10 Plošče. 15.00 Brno. 19.05 Instrumentalni koncert. 20.20 Kitare. 21.00 Večerni koncert iz palače Lucern. 22.25 Moravska Ostrava.

Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Preds. 282—4/31—2. 2796—3—1

Razpis.

Pri okrožnem sodišču v Mariboru se odda mesto pisarniškega uradnika.

Prosilci morajo izkazati, da so položili I. pismeni izpit, predpisan za službo v sodni pisarni.

Lastnoročno spisane, s potrebnimi listinami glede pogojev po § 3 ur. zak. opremljene in pravilno kolekovane prošnje naj se vlože po službeni poti

do 20. novembra 1931

pri podpisanem predsedništvu.

Predsedništvo okrožnega sodišča v Mariboru,
dne 6. oktobra 1931.

*

E IX 2572/31—5. 2799

Dražbeni oklic.

Dne 26. oktobra 1931 ob desetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Koroška vrata, vl. št. 23.

Cenilna vrednost: 310.799·— Din; vrednost pritikline: 31.989·— Din; najmanjši ponudek: 167.377 Din 82 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 23. septembra 1931.

*

E 96/31—28. 2797

Dražbeni oklic.

Dne 4. decembra 1931 ob desetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Ponikve, vl. št. 29 in 164, ter zemljiška knjiga Lukovk, vl. št. 609.

Cenilna vrednost: Din 86.292·—; vrednost pritikline: Din 1192·—; najmanjši ponudek: Din 57.582·—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Trebnjem,
dne 30. sepetembra 1931.

*

E 1478/31—13. 2791

Dražbeni oklic.

Dne 17. novembra 1931 ob desetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d. o. Dornava, vl. št. 315.

Cenilna vrednost: 70.232·— Din; najmanjši ponudek: 46.822·— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuju,
dne 30. septembra 1931.

Konkurzni razglasi

S 13/31—2. 2801

1092. **Konkurzni oklic.**

Razglasitev konkurza o imovini Thiel Karola, trgovca v Mariboru, registrovanega pod firmo Karol Thiel v Mariboru.

Konkurzni komisar: dr. Kovča Franc, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru.

Upravnik mase: Fabijan Anton, višji davčni upravitelj v pok. v Mariboru, Koroščeva ulica.

Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču, soba št. 84, dne 22. oktobra 1931 ob desetih.

Oglasitveni rok do 31. oktobra 1931 pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Ugotovitveni narok pri imenovanem sodišču dne 3. decembra 1931 ob desetih, soba št. 84.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 5. oktobra 1931.

Sa 32/31—2. 2800

1093. **Poravnalni oklic.**

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dolžnika I. N. Šoštariča, trgovca v Mariboru, Aleksandrova cesta 13, registrovanega pod firmo I. N. Šoštarič v Mariboru.

Poravnalni sodnik: dr. Kovča Franc, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru.

Poravnalni upravnik: dr. Reisman August, odvetnik v Mariboru.

Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču, soba št. 84 dne 19. novembra 1931 ob devetih.

Rok za oglasitev do 5. novembra 1931 pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 3. oktobra 1931.

*

Sa 31/31—2. 2789

1094. **Poravnalni oklic.**

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini Ehrlich Karola, trgovca v Kaniži pri Pesnici.

Poravnalni sodnik: dr. Kovča Franc, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru.

Poravnalni upravnik: dr. Kukovec Vekoslav, odvetnik v Mariboru.

Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču, soba št. 84 dne 12. novembra 1931 ob devetih.

Rok za oglasitev do 7. novembra 1931 pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 1. oktobra 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 3469. **Razglas.** 2802

Direkcija šum v Ljubljani razpisuje ponovno licitacijsko prodajo okrog 6000 prm³ v lastni režiji izdelanih trdih drv loco skladišče pri železniških postajah Boh. Bistrica, Nomenj, Soteska, Dovje-Mojstrana, oziroma skladišče ob Rečici.

Na predpisanem vzorcu spisane ponudbe, opremljene s 100 din. kolkom in 10% vadijem, je vložiti najkesneje do 23. oktobra 1931 do 11. ure dopoldne pri direkciji šum v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 1, kjer se bo tega dne vršila licitacija.

Obrazci ponudb in vsa pojasnila se dobe pri direkciji šum v Ljubljani ter pri šumskih upravah v Boh. Bistrici, Kranjski gori in na Bledu.

Direkcija šum v Ljubljani,
dne 5. oktobra 1931.

*

Štev. 3468/31. 2803

Razglas.

Direkcija šum v Ljubljani razpisuje ponovno licitacijsko prodajo okoli 4160 plm³ v področju šumske uprave na Bledu v režiji izdelanega mehkega tehnično porabnega lesa.

Ponudbe, pisane na tiskovinah, ki se dobe pri direkciji šum v Ljubljani, Bleiweisova ceste št. 1, je vložiti do dne 24. oktobra 1931. do 11. ure dopoldne pri isti direkciji, kjer se bo tega dne vršila licitacija.

Vsa predmetna pojasnila se dobe pri direkciji šum v Ljubljani in pri šumski upravi na Bledu.

Direkcija šum v Ljubljani,
dne 6. oktobra 1931.

*

Št. 495. 2773a—2—2

Razglas o licitaciji.

Ravnateljstvo banovinskega zdravilišča v Rogaški Slatini razpisuje za prevzem in izvršitev vodovoda za Rogaško Slatino

prvo javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 2. novembra 1931 ob enajstih

v ravnateljski pisarni v Rogaški Slatini. Pojasnila in ponudbeni pripomočki so na vpogled med uradnimi urami v prostorih ravnateljske pisarne v Rog. Slatini.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša:

1,838.342·— dinarjev,

z besedami: en milijon osem sto tridesetosem tisoč tri sto štiridesetdva dinarja.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Ravnateljstvo banovinskega zdravilišča,
v Rogaški Slatini, 1. oktobra 1931.

*

Štev. 1091/31. 2798

Objava.

Po § 8 adv. zakona se objavlja, da je gospod dr. Mikuletič Fortunat z današnjim dnem vpisan v tukajšnji imenik advokatov s sedežem v Celju.

Advokatska komora
v Ljubljani, dne 5. oktobra 1931.

Al Jennings: 4

Pesnik in bandit

Tako se mi je odprlo nebo. Še tisti večer sem doživel svojo prvo dolgo ježo. Jim Stanton me je opremil od nog do glave. Še nikoli nisem dotlej sedel na konju in tedaj sva šestdeset angleških milj jahala brez prestanka. Na farmi ni bilo nobenega otroka razen mene. Dali so mi čisto moškega dela in mi naložili moških odgovornosti. Naložili so mi, da sem konje privajal na ježo, in ko sem v svoji nespameti petdeset konj pognal čez griče v dir, so porabili kovbojsko disciplino, da me pouče, kako je treba konje vaditi korakoma. Privezali so me ob oje in me pretepli, da sem izgubil zavest.

Po tem tepežu sem bil kakor izobčen. Nihče se ni več zmenil zame. Želel sem si, da bi spet postal otrok prerije. Najrajši bi bil pobegnil, pa nisem vedel kam. Togota, ki me je zmerom popadla, kadar se je zakon obrnil zoper mene, mi je žrla srce. Vse skupaj sem jih povražil.

Nekega dne sem sedel ob ogradah, ko je prišel Stanton.

— Hej, koštrun, tu je novo sedlo zate. Pojdi po svojega konja.

To je bila po treh dneh prva beseda, ki mi jo je kdo rekel, in jaz nisem vzdržal in sem bruhnil v jok.

Od tedaj sem bil Stantonov ljubljenec. Zaupal mi je kakor najstarejšemu možu na farmi. Ravnal je z menoj kakor s tovarišem. Poučil me je v kovbojskem zakonu in razen tistega pregreška s konji v prvih dneh nisem tega zakona nikoli več prekršil. Opravljal sem svoje delo kakor le kdo in cenili so me kot dragoceno moč, dasi sem bil deset let mlajši kakor večina ostalih.

Tedaj se je pripetila tragedija, zaradi katere sem postal »divjak«. Nekaj bikov s farme O-X je zašlo med naše. Prišlo je do prerekanja o vžganih znamenjih. Jimova je obveljala in pazniki s farme O-X so odšli, ne da bi kazali še kaj slabe volje. Jim je šel tja doli proti prostorom, kjer so živalim vžigali znamenja, da bi še enkrat pregledal bike. Jaz sem kakšnih dvajset korakov stal stran od njega, ko sem nenadoma začul strel in sem skoraj v istem hipu videl, kako Pedro, eden s farme O-X, v divjem diru beži.

Zgodila se je lopovščina. To sem vedel takoj. Tekel sem na vžigališče. Tam je na kolenih skrušen ležal Jim s kroglo v hrbtu.

Meni je bilo, kakor da je vse v meni umrlo. Prvikrat v življenju sem občutil resnično bol. Sedel sem tam in sem mu z njegovo prepasnico brisal kri in bi bil vendar moral kričati na pomoč. Jim je bil edini prijatelj, ki sem ga sploh kdaj imel, bil mi je vse — skoraj bog.

Nekoga ustreliti od zadaj, je po kovbojskem zakonu zločin. Kdor to stori, je strahopetec in zločinec in bo zasledovan, dokler ga za kazen ne doleti smrt.

Pedro je za nekaj mesecev izginil s površja zemlje. Morali smo zasledovanja za njim opustiti. Nekega dne pa se je »pišče«, mlad fant kakšnih osemnajstih let, vrnil iz gora. Tam je stražil našo živino, da se biki ne bi pridružili divji čredi, ki je šla proti severu.

— Vzemi konja, mi je dejal. Jaz vem, kje je Pedro — v okraju Presidio ob Rio Grande.

Še tisto noč sva odjezdila s štirimi konji in s petdesetimi dolarji, ki nama jih je dal Jimov namestnik. Jezdila sva šest sto angleških milj in sva dospela do farme strica Jimmyja Ellisona ob Rio Grande, ravno ko so se vračali ljudje, ki so šli lovit konje za spomladanski sejem. Seganjali so živali v ograde. Zajahal sem k ograji. Pedro je od druge strani pridirkal v ogrado. Podivjale so in so drle iz ograde. Pedro se je okrenil, me spoznal in drugim ljudem nekaj zaklical. Jaz sem ustrelil in sem ga zadel ravno med oči.

Uboj iz samozavesti. — Oče in sin.

Po kovbojskem zakonu je bilo čisto v redu, da je Pedro moral umreti. Mislil sem, da sem izvršil prav veliko dejanje, ko sem ga ustrelil. Prav po otročje sem si predstavljal, da je Jim Stanton stal nekje blizu in me ves zadovoljen opazoval.

Toda na farmo 101 se nisva vrnila. Čez dan sva se skrivala v mali hrastovi gošči, ponoči pa sva jezdila, dokler nisva prišla do farme »Trhla Z« ob Rio Grande. Tam so me namestili za nakupovalca. Po živila smo morali hoditi petintrideset angleških milj daleč skozi divjino do mesteca Las Cruces.

Zlato iščejo

Sovjetska vlada je poslala v neznane in doslej še neraziskane kraje na pamirski visoki planoti posebno ekspedicijo, da preišče to ozemlje glede ležišč zlata in drugih dragih rud. Pamirsko visoko planoto, ki leži v srednjem delu Azije, imenujejo domačini »streho sveta«, na zemljevidih pa je označena navadno z belo liso, ker o njej ne vemo mnogo ali pravzaprav nič. Domačini pa pripovedujejo, da mora biti tam v zemlji skritih še mnogo zakladov, zlasti v bližini najvišjega vrhunca te planote, ki se imenuje Gorms. Kar pripovedujejo domačini o prirodnih bogastvih te pokrajine, vtegne biti res, ker so na južnih obronkih te planote v resnici našli bogata ležišča vsakovrstnih dragih rud.

Angleški plemiči — proletarci

Svetovna vojna tudi angleškim plemenitašem ni prizanesla, čeprav so nekdaj sloveli po svojem bogastvu. Velika njihova premoženja so začela kopneti in danes živi na Angleškem dosti plemičev, ki si morajo služiti svoj vsakdanji kruh z delom svojih rok. Pa tudi takih plemičev živi na Angleškem precej, ki imajo še premoženje, pa vseeno trdo delajo, ker s skrbjo gledajo v negotovo bodočnost. Dosti plemičev je vtaknilo svoj denar v razna podjetja, kjer sami sodelujejo, drugi pa morajo delati z roko, če ne gre drugače.

Sir John Jedge n. pr. se bavi že 40 let za svoj nekdanji kruh kakor vsak drugi delavec: v tej dobi je bil že sprevodnik cestne železnice, natakar, pristaniški delavec, prodajalec v neki trgovini s čevlji, danes pa je zavarovalni agent.

Grof Berg prodaja ženske klobuke v mali modni trgovini; klobuke dela njegova žena.

Najmlajši sin grofa Daynavon-a lupi krompir v neki veliki londonski restavraciji. Na uro zasluži 6 penc in hrano.

Pred nekaj dnevi so ljudje spoznali v nekem obiskovalcu delovne šole v Camberville-u pravega bratranca angleškega kralja in brata bivše španske kraljice markija Karlsbroucka. Učil se je uprave delavskih hiš.

Lord Glernatur ima na francoski revijeri v Nizzi avtotaksi-podjetje. On posoja svoje avtomobile šoferjem in si tako služi svoj kruh. Lord Effinghamm pa je pisar pri nekem borznem mešetarju.

Lord Dalsel ima mlekarno v Glasgow-u, lord Hosel pa ima izposojevalnico knjig za delavce. Lord Barlay je zavarovalni agent pri neki veliki angleški zavarovalnici.

Največ angleških plemenitašev pa se preživlja po raznih garažah, kjer delajo kot delavci ali pa so zaposleni kot šoferji. Drugi zopet posredujejo nakup in prodajo avtomobilov.

Gospodarska kriza seveda tudi plemkinjam ni prizanesla. Nekatere plemkinje so postale šivilje ali pa modistke in vodijo svoje lastne delavnice ali pa prodajalne. Druge so si kupile kavarne, kjer same strežejo svojim gostom. Največ pa si jih išče svoj zaslužek pri gledališču in pri filmu.

Kolumbova ladja

Ladja, na kateri je Krištof Kolumb priplul v Ameriko pred 440 leti, bo jadrala prihodnjo spomlad zopet v Ameriko. Ladja, ki nosi ime »Santa Maria«, pa seveda ni zgodovinska Kolumbova ladja, ampak je le njen posnetek. Ladja bo plula v Ameriko po isti poti, po kateri je plul Kolumb in bo prišla v Ameriko približno v 3 mesecih. Kolumb sam je odplul iz pristanišča Palos v Španiji 3. avgusta l. 1492., 12. oktobra pa je dospel na otok Guanahani. Kolumbova ladja »Santa Maria» pa se je že pri prvi vožnji tako zelo poškodovala, da je bila za plovbo nerabna in zato je moral Kolumb ob svojem povratku v Evropo pustiti v Ameriki 43 mož, po katere je pozneje prišel. Jasno je, da prava Kolumbova ladja danes tudi ne bi bila več porabna, tudi če bi bila ohranjena. Sedanjo ladjo »Santa Maria« so zgradili šele letos in je narejena natačno po starih načrtih. Na ladji tudi niso zgradili takih modernih stvari, ki bi jih bili lahko naredili brez škode za zgodovinsko sliko ladje. Ladjo je dala zgraditi španska vlada za 350.000 pezet. Sedaj kažejo ladjo v Sevilji.

Zamaknjene ženske

V okolici vasi Duboko, ki leži komaj nekaj kilometrov daleč od »železnih vrat« ob Donavi, se pojavlja o kresu v nekaterih rodbinah doslej nepojasnjen pojav zamaknjenosti. Kakor po vsi Evropi, tako praznujejo tudi v tem kraju kres z raznimi običaji; tu pa se dogaja še to, da padajo med plesom zlasti ženske v neko omotico, v kateri prerokujejo in vedežujejo. V svoji nezavesti postanejo ženske silno močne, tako da jih mora držati kar po 5 ali pa še več mož, da si kaj ne narede. Ženske pojejo, vpijejo in kričijo, potem pa začno »gledati v bodočnost«. Ta pojav pa se kaže samo v nekaterih romunskih rodbinah, opazovali pa so ga tudi že v srbskih (tam bivajo namreč Romuni in Srbi), če se je kakšna Srbkinja primožila v »vedeževalsko« romunsko rodbino. Prerokinje iz tega kraja so baje prerokovale tudi svetovno vojno in so naštele vse vojake iz vasi, ki se bodo iz vojne vrnili domov. Neki časnikar, ki je ta pojav opazoval letos o kresu, ga opisuje tako-le: Ženske se zberejo v svojih pestrih narodnih oblekah in plešejo. Vedeževalke pa ne plešejo, ampak mirno sede za mizo. Tam jedo in pijo, potem pa se polagoma zamislijo, dokler se ne začno jokati in padati v omotico. Ženske položе nato na preprogo in potem čakajo, da začno dajati ženske od sebe nerazumljive glasove, ki jih tolmačijo kot prerokbe. Ko ženska neha prerokovati, jo krope z vodo, kateri je primešanega nekaj česnovega soka in vina, dokler se ne zavé. Prerokujejo pa stare ženice in mlade deklice; poročajo tudi, da je nekoč prerokovalo tudi že 4-letno dekletce.

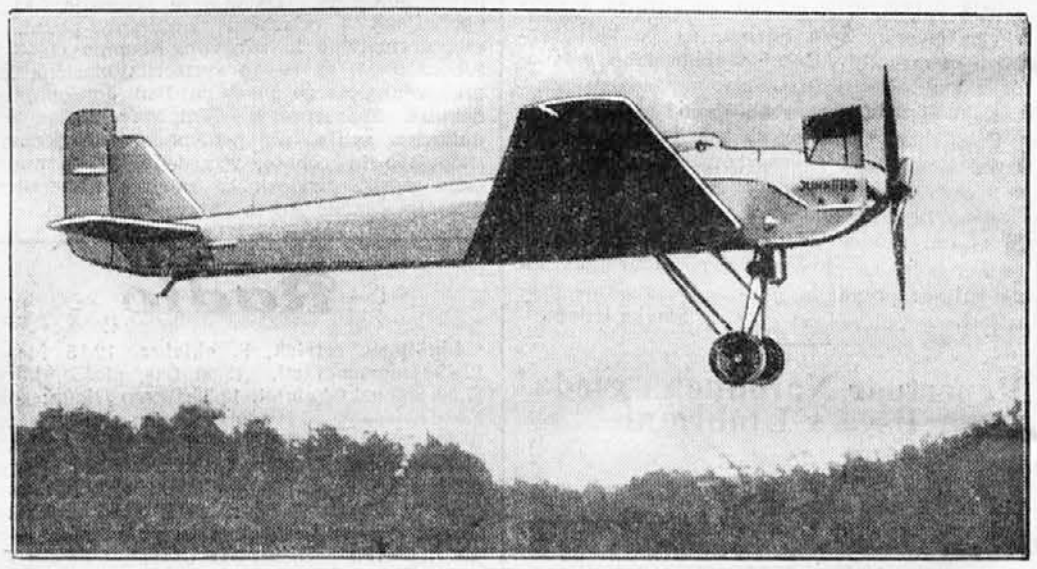

Poskusni let nemškega letala za stratosfero

V svetovnoznani tvornici Junkers v Dessau-u so zgradili letalo za let v stratosfero po načrtih nemških strokovnjakov. Motor tega letala razvija 800 konjskih sil.

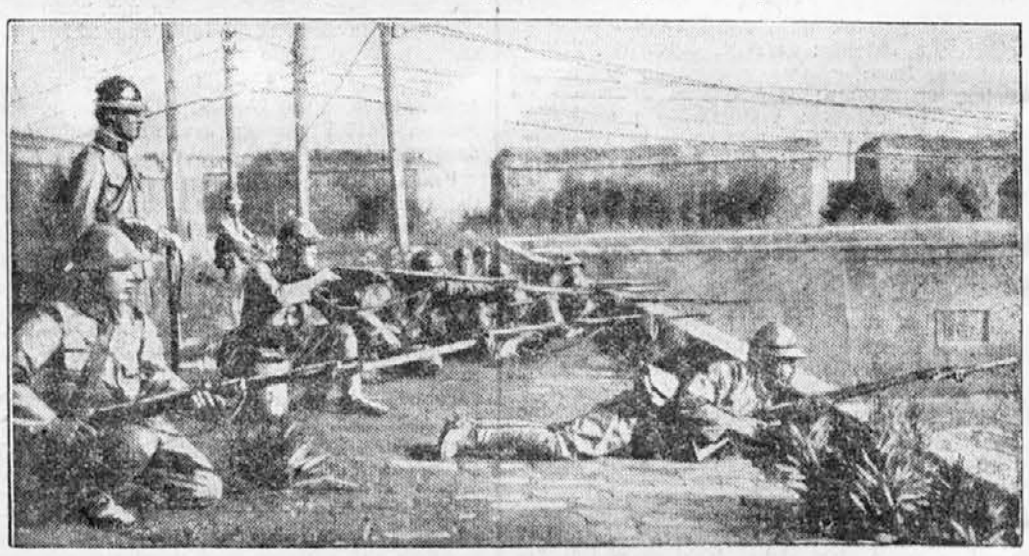

Japonske čete na okopih Mukdena

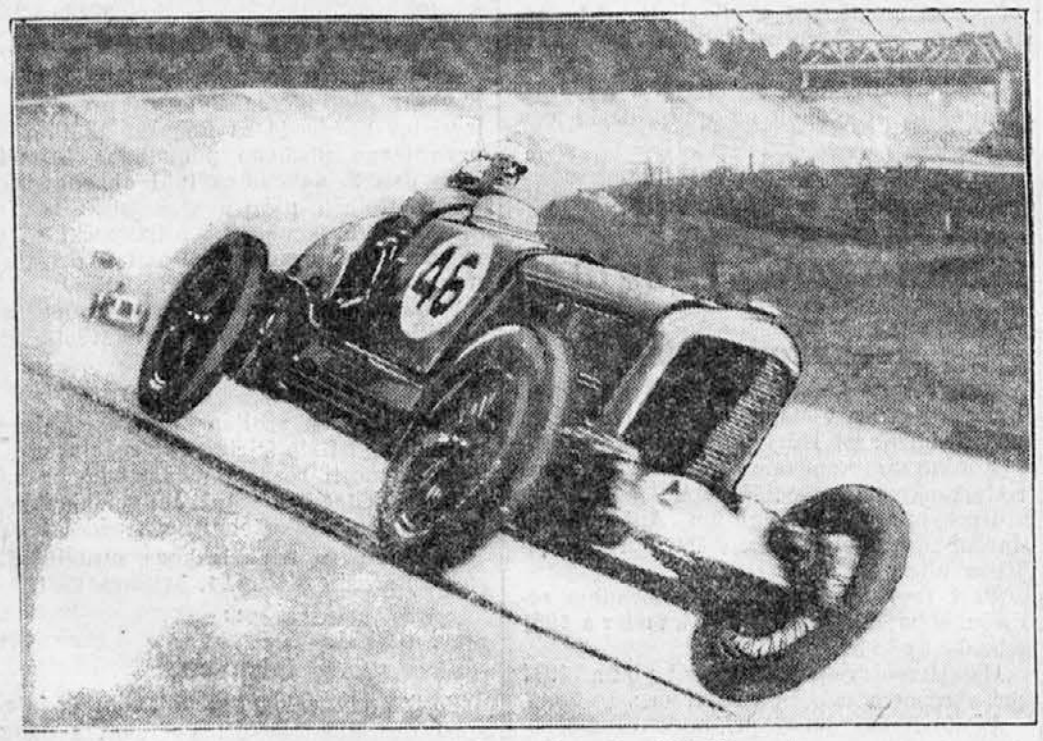

Avtomobil drvi na dirki v ovinku s hitrostjo 150 kilometrov na uro

Dirka se je vršila na dirkališču pri Londonu. Voz je vodil dirkač Jack Dunfee.

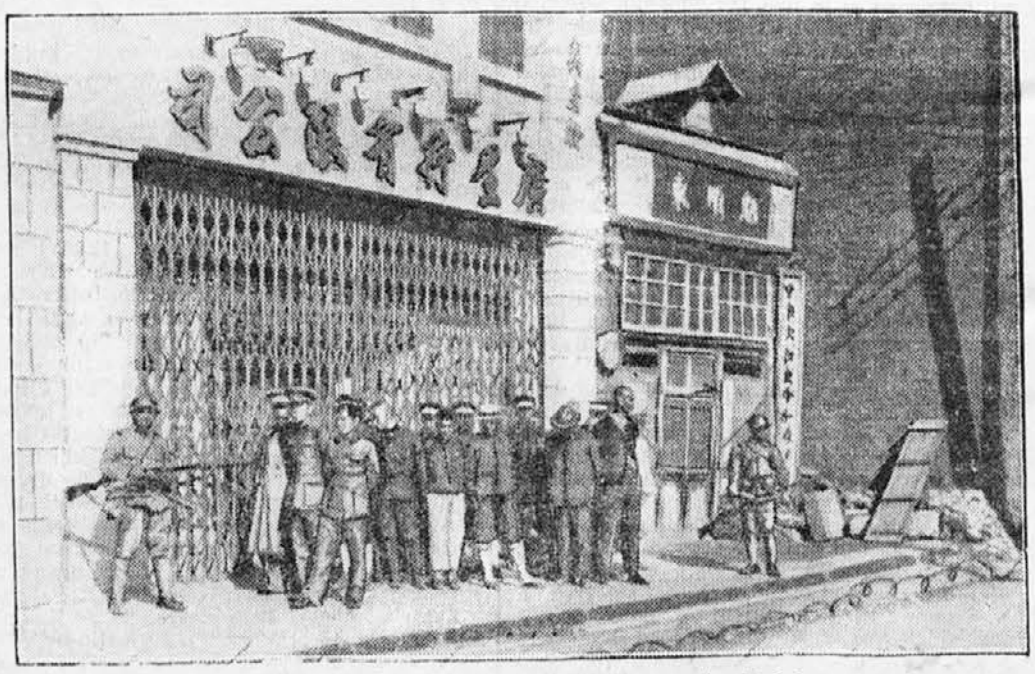

Vjeti policijski stražniki v središču mesta Mukden

Slika, ki jo objavljamo, je ena od prvih, kar jih je prišlo v Evropo po izbruhu kitajsko-japonskih sovražnosti.

Izdaja tiskarna »Merkur«. Gregorčičeva ul. 23. — Za tiskarno odgovarja Otmar Michálek. — Urednik Milan Zadnek. — Za inseratni del odgovarja August Kozman. — Vsi v Ljubljani.